

Nhân Dân

CƠ QUAN TRUNG ƯƠNG CỦA ĐẢNG CÔNG SẢN VIỆT NAM
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG, NHÀ NƯỚC VÀ NHÂN DÂN VIỆT NAM

NĂM THỨ 76 (Số: 25866)
Chủ nhật, 13/9/2026 (3, tháng Tám, Bình Ngô)
www.nhandan.vn

Việt Nam sẵn sàng phối hợp với Ấn Độ để đóng góp vào các sáng kiến của BRICS

Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng và Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi nhất trí tăng cường phối hợp và ủng hộ lẫn nhau tại các diễn đàn khu vực và quốc tế. (Ảnh TTXVN)

Sáng 12/9, Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng và Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam tới sân bay quốc tế Indira Gandhi của Ấn Độ, bắt đầu chương trình tham dự Hội nghị thượng đỉnh Nhóm các nền kinh tế mới nổi (BRICS) lần thứ 18 và làm việc song phương, theo lời mời của Thủ tướng nước Cộng hòa Ấn Độ Narendra Modi, Chủ tịch BRICS năm 2026.

Đón Thủ tướng Lê Minh Hưng cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam tại sân bay, về phía Ấn Độ có Quốc vụ khanh phụ trách Hợp tác và hàng không dân dụng Shri Murlidhar Mohol; về phía Việt Nam có Đại sứ Việt Nam tại Ấn Độ kiêm nhiệm Nepal và Bhutan Trịnh Minh Mạnh; cùng cán bộ, nhân viên Đại sứ quán Việt Nam.

Tại Thủ đô New Delhi, Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng hội đàm với Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi.

Thủ tướng Lê Minh Hưng đã chuyển lời thăm hỏi thân tình và những lời chúc mừng tốt đẹp nhất

(XEM TRANG 2)

Lan tỏa văn hóa kinh doanh liêm chính, tinh thần tiên phong và trách nhiệm quốc gia

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn trao danh hiệu Anh hùng Lao động tặng Chủ tịch Tập đoàn BRG, Phó Chủ tịch Thường trực Hội đồng quản trị Ngân hàng SeABank Nguyễn Thị Nga (Ảnh DUY LINH)

Sáng 12/9, tại Hà Nội, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn đến dự Lễ kỷ niệm 50 năm Hành trình kiến tạo phát triển và đón nhận các danh hiệu, phần thưởng cao quý của Đảng, Nhà nước trao cho Tập đoàn BRG và Ngân hàng thương mại cổ phần Đông Nam Á (SeABank).

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm; Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng gửi lẵng hoa chúc mừng. Cùng dự có đồng chí Phạm Thị Thanh Trà, Bí thư Trung ương Đảng, Phó Thủ tướng Chính phủ; lãnh đạo các ban, bộ, ngành Trung ương và địa phương.

Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn trao danh hiệu Anh hùng Lao động tặng Chủ tịch Tập đoàn BRG, Phó Chủ tịch Thường trực Hội đồng quản trị Ngân hàng SeABank Nguyễn Thị Nga; trao Huân chương Lao động hạng nhất tặng Tập đoàn BRG và Ngân hàng SeABank. Các tập thể, cá nhân của Tập đoàn BRG và Ngân hàng SeABank cũng được nhận Bằng khen của Bộ trưởng Công an.

(XEM TRANG 3)

Phát huy tiềm năng, tận dụng cơ hội hợp tác giữa Việt Nam với Nga và Pháp

LTS- Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng Phu nhân và Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam vừa kết thúc tốt đẹp chuyến thăm cấp Nhà nước tới Liên bang Nga, thăm chính thức Cộng hòa Pháp và tham dự Hội nghị thượng đỉnh Không gian vũ trụ, theo lời mời của Tổng thống Nga Vladimir Putin, Tổng thống Pháp Emmanuel Macron. Nhân dịp này, Ủy viên Bộ Chính trị, Bộ trưởng Ngoại giao LÊ HOÀI TRUNG trả lời phỏng vấn báo chí về kết quả chuyến thăm.

Phóng viên: Xin Bộ trưởng cho biết những kết quả quan trọng, nổi bật đạt được trong khuôn khổ chuyến thăm cấp Nhà nước tới Liên bang Nga, chuyến thăm chính thức tới Cộng hòa Pháp và tham dự Hội nghị thượng đỉnh Không gian vũ trụ của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm?

Bộ trưởng Lê Hoài Trung: Đây là chuyến thăm đầu tiên của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tới hai nước trên cương vị mới sau khi Việt Nam tổ chức thành công Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV, bầu cử Quốc hội khóa XVI và Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2026-2031. Chuyến thăm mang ý nghĩa lịch sử khi đây là chuyến thăm cấp Nhà nước tới Liên bang Nga đầu tiên của Người đứng đầu Đảng, Nhà nước ta

kể từ năm 1991, cũng là chuyến thăm chính thức Pháp lần thứ hai của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm, đồng thời cũng là lần thứ hai Người đứng đầu Đảng, Nhà nước Việt Nam tham dự sự kiện quốc tế do Pháp tổ chức, đặc biệt đây là Hội nghị ở cấp nguyên thủ lần đầu tiên trên thế giới về lĩnh vực không gian vũ trụ.

Chuyến thăm đã thành công tốt đẹp và đạt kết quả toàn diện, ở mức cao các mục đích, yêu cầu đề ra với nhiều kết quả thực chất, có ý nghĩa quan trọng đối với quan hệ của Việt Nam với các đối tác cũng như đối với sự phát triển của Việt Nam trong giai đoạn mới.

Cả hai nước đã dành sự đón tiếp rất trọng thị, nồng hậu với nhiều nghi lễ đặc biệt đối với Tổng Bí thư, Chủ

tịch nước và Đoàn, thể hiện sự coi trọng đặc biệt đối với quan hệ với Việt Nam cũng như đối với lãnh đạo Đảng và Nhà nước ta, Nhân dân ta và Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm.

Tại cả hai nước, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã có rất nhiều hoạt động phong phú với các cuộc hội đàm, hội kiến, gặp gỡ, trao đổi với tất cả các lãnh đạo cao nhất, đại diện của các chính đảng, lãnh đạo của nhiều giới, từ doanh nghiệp cho tới giới học giả, những người làm công tác khoa học-công nghệ, giáo dục, với cộng đồng người Việt Nam ở hai nước. Lãnh đạo các ban, bộ, ngành, địa phương tham gia đoàn cũng đã có các cuộc làm việc hiệu quả, thực chất với các đối tác ở cả hai nước.

(XEM TRANG 3)

Ngoại giao khoa học-công nghệ nâng cao năng lực quốc gia

VU QUYNH TRANG

Trong kỷ nguyên công nghệ, ngoại giao khoa học-công nghệ không chỉ là một lựa chọn mà là xu thế tất yếu của mọi quốc gia, nhất là các quốc gia đang phát triển. Phương thức hội nhập quốc tế thông qua hợp tác, kết nối về khoa học-công nghệ cho phép mỗi quốc gia tiếp cận nhanh hơn với dòng chảy tri thức, công nghệ và nguồn nhân lực chất lượng cao của thế giới.

XU THẾ TẤT YẾU

Chiến lược phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo đến năm 2030 của Chính phủ xác định khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo đóng góp quan trọng vào tăng trưởng và phát triển đất nước. Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá, phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia đặt mục tiêu đến năm 2030, trình độ khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo của Việt Nam đạt mức tiên tiến, thuộc nhóm dẫn đầu Đông Nam Á về năng lực

cạnh tranh số và Chính phủ điện tử. Tại Hội nghị Ngoại giao lần thứ 33 ngày 5/8 vừa qua, Bộ trưởng Ngoại giao Lê Hoài Trung nhấn mạnh, ngoại giao khoa học-công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số đang trở thành một trụ cột quan trọng của nền ngoại giao phục vụ phát triển, giữ vai trò mở đường, kết nối và kiến tạo các điều kiện quốc tế thuận lợi để nâng cao năng lực khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, thúc đẩy làm chủ công nghệ chiến lược, bảo đảm an ninh công nghệ và nâng cao vị thế quốc gia trong trật tự công nghệ mới.

Theo GS, TS Nguyễn Văn Nội,

nguyên Hiệu trưởng Trường đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội, Chủ tịch Hội các Phòng thủ nghiệm Việt Nam, ngoại giao khoa học-công nghệ chính là việc sử dụng các công cụ đối ngoại để thiết lập mạng lưới đối tác, thu hút nguồn lực trí tuệ toàn cầu nhằm kiến tạo và nâng cao sức mạnh nội sinh. Thế giới đang chứng kiến sự dịch chuyển từ việc “chuyển giao công nghệ một chiều” sang “đồng sáng tạo tri thức”. Việt Nam phải chuyển từ thế thụ động sang chủ động, đưa các vấn đề thực tiễn cấp bách của mình như biến đổi khí hậu, xâm nhập mặn, phát triển vật liệu xanh, năng lượng tái tạo, an toàn thực phẩm... trở thành một phần trong chương trình nghị sự nghiên cứu của quốc tế. Bằng cách đó, chúng ta tạo ra môi trường thử nghiệm toàn cầu.

(XEM TRANG 2)

DIỄN ĐÀN CHỦ NHẬT

CHIẾN LƯỢC VÀ LỘ TRÌNH CHO HỆ THỐNG Y TẾ BỀN VỮNG

MINH HOÀNG

N GÀNH y tế đang bước vào giai đoạn phát triển mới, nhu cầu chăm sóc sức khỏe của người dân ngày càng cao; mô hình bệnh tật thay đổi nhanh chóng, bệnh không lây nhiễm gia tăng, già hóa dân số nhanh, các vấn đề sức khỏe tâm thần, môi trường, dinh dưỡng... đang đặt ra nhiều yêu cầu chưa từng có. Trong khi đó, trọng tâm của công tác chăm sóc sức khỏe người dân được chuyển từ điều trị sang phòng bệnh, quản lý sức khỏe liên tục và củng cố y tế cơ sở. Đây là bước chuyển đúng hướng, nhưng cần đi cùng nguồn lực ổn định và cơ chế chi trả phù hợp. Việc chuyển dịch tài chính y tế từ chi trả thụ động sang đầu tư chủ động là hướng đi cần thiết, nhưng thách thức không chỉ là huy động thêm tiền, mà là phân bổ nguồn lực và từng bước giảm gánh nặng tự chi trả của người dân.

Các nghiên cứu cho thấy, nguồn tài chính của y tế Việt Nam gồm sáu nhóm: Ngân sách nhà nước, bảo hiểm y tế xã hội, bảo hiểm y tế tự nguyện, từ các tổ chức phi lợi nhuận phục vụ hộ gia đình; nguồn đóng góp của doanh nghiệp; chi trả trực tiếp của người dân. Dữ liệu mới nhất cho thấy người dân tại Việt Nam tự chi trả chiếm khoảng 39,2% tổng chi y tế (năm 2023), một tỷ lệ còn khá cao so với khuyến nghị chung của Tổ chức Y tế thế giới đưa ra là mức 20%.

Theo báo cáo về tài chính y tế

được thực hiện bởi Nhóm Nghiên cứu Công nghệ y tế, thuộc Trường Kinh tế và Khoa học Chính trị London (Vương quốc Anh), nếu không có cải cách, khoảng cách giữa nguồn tài chính có và nhu cầu để tiến tới bao phủ y tế toàn dân tại Việt Nam có thể tăng từ 279.000 tỷ đồng (năm 2021) lên 510.000 tỷ đồng (năm 2030). Nếu có phương án cải cách tài chính y tế phù hợp, hoàn toàn có thể chuyển đổi khoản đầu tư y tế thành tầng trưởng kinh tế, tăng năng suất lao động và năng lực cạnh tranh quốc gia. Theo đó, một chiến lược và lộ trình kết hợp huy động nguồn thu công, tăng cường cơ chế tài chính và bổ sung các cơ chế nâng hiệu quả tiếp cận thuốc sẽ tạo nền tảng cho một hệ thống y tế bền vững.

Nghị quyết số 72/NQ-TW năm 2026 của Bộ Chính trị đã đưa ra mục tiêu giảm chi tiền túi của người dân xuống dưới 30% tổng chi y tế, tăng chi y tế công và tiến gần chuẩn bao phủ chăm sóc sức khỏe toàn dân vào năm 2030. Trong đó, đề ra sáu mục cốt lõi: Mở rộng bảo hiểm y tế toàn dân; khảm sức khỏe định kỳ cho mọi công dân; miễn viện phí cơ bản; tăng cường y tế cơ sở; triển khai hồ sơ sức khỏe điện tử toàn dân; tăng tỷ lệ tiêm chủng đạt 95%. Và các giải pháp được đưa ra là: Huy động thêm nguồn lực tài chính và cơ chế phân bổ, ưu tiên hàng đầu là tăng phân bổ

(XEM TRANG 7)

Bình minh làng biển

Bài và ảnh: CÔNG VINH

(XEM TRANG 4)

Chợ cá làng chài Tam Tiến lúc tờ mờ sáng.

của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đến Thủ tướng Narendra Modi và các nhà lãnh đạo cấp cao Ấn Độ. Thủ tướng Chính phủ chúc mừng Ấn Độ và cả nhân Thủ tướng Narendra Modi về thành công của Hội nghị Thượng đỉnh BRICS 2026 cũng như những thành tựu kinh tế, xã hội vượt bậc; tin tưởng Ấn Độ sẽ thực hiện thành công “Tầm nhìn 2047” trở thành quốc gia phát triển. Thủ tướng Chính phủ đánh giá cao sáng kiến của Thủ tướng Narendra Modi về Diễn đàn Tiếng nói Phương nam (Global South); khẳng định sẵn sàng phối hợp với Ấn Độ để đóng góp vào các sáng kiến của BRICS năm 2026, nhất là về đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, năng lượng sạch, phát triển bền vững...

Thủ tướng Lê Minh Hưng nhấn mạnh, trong bối cảnh tình hình khu vực và thế giới nhiều biến động, Việt Nam và Ấn Độ luôn là những người bạn gần gũi, thủy chung và kiên định; quan hệ hai nước đã được nâng lên Đối tác chiến lược toàn diện tăng cường nhân chuyển thăm của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tháng 5/2026, thể hiện tầm mức sâu sắc của quan hệ song phương, sự chín muồi của lòng tin chính trị, chia sẻ tầm nhìn và hội tụ lợi ích chiến lược; mở ra nhiều cơ hội hợp tác rộng mở trong tương lai. Thủ tướng Chính phủ nhấn mạnh quan điểm và các mục tiêu, đường lối phát triển của Việt Nam và Ấn Độ có nhiều điểm tương đồng, tạo cơ hội để hai nước có thể đồng hành trên nhiều lĩnh vực.

Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi đánh giá cao sự tham gia của Việt Nam trong BRICS và nhấn mạnh sự tham dự của Việt Nam tại Hội nghị Thượng đỉnh BRICS lần thứ 18 đã giúp nâng tầm hội nghị. Thủ tướng Narendra Modi nhắc lại ấn tượng sâu sắc về chuyến thăm cấp Nhà nước đến Ấn Độ của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tháng 5/2026 vừa qua và trân trọng gửi lời thăm hỏi tới Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm. Thủ tướng Narendra Modi đánh giá cao quan hệ truyền thống lâu đời, sự gắn kết thông qua lịch sử, văn hóa, văn minh, cũng như sự tương đồng trong chính sách đối ngoại và chia sẻ tầm nhìn phát triển của hai nước; khẳng định Việt Nam là một trụ cột quan trọng trong chính sách Hành động hướng Đông của Ấn Độ.

Trao đổi về quan hệ song phương, hai Thủ tướng vui mừng nhận thấy quan hệ Việt Nam-Ấn Độ tiếp tục đạt được những bước tiến quan trọng; Chương trình Hành động 2024-2028 và Kết quả chuyển thăm của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đang được triển khai tích cực; nhất trí duy trì cả phát triển mạnh mẽ và tin cậy chính trị cao như hiện nay; thường

Việt Nam sẵn sàng phối hợp với Ấn Độ để đóng góp vào các sáng kiến của BRICS

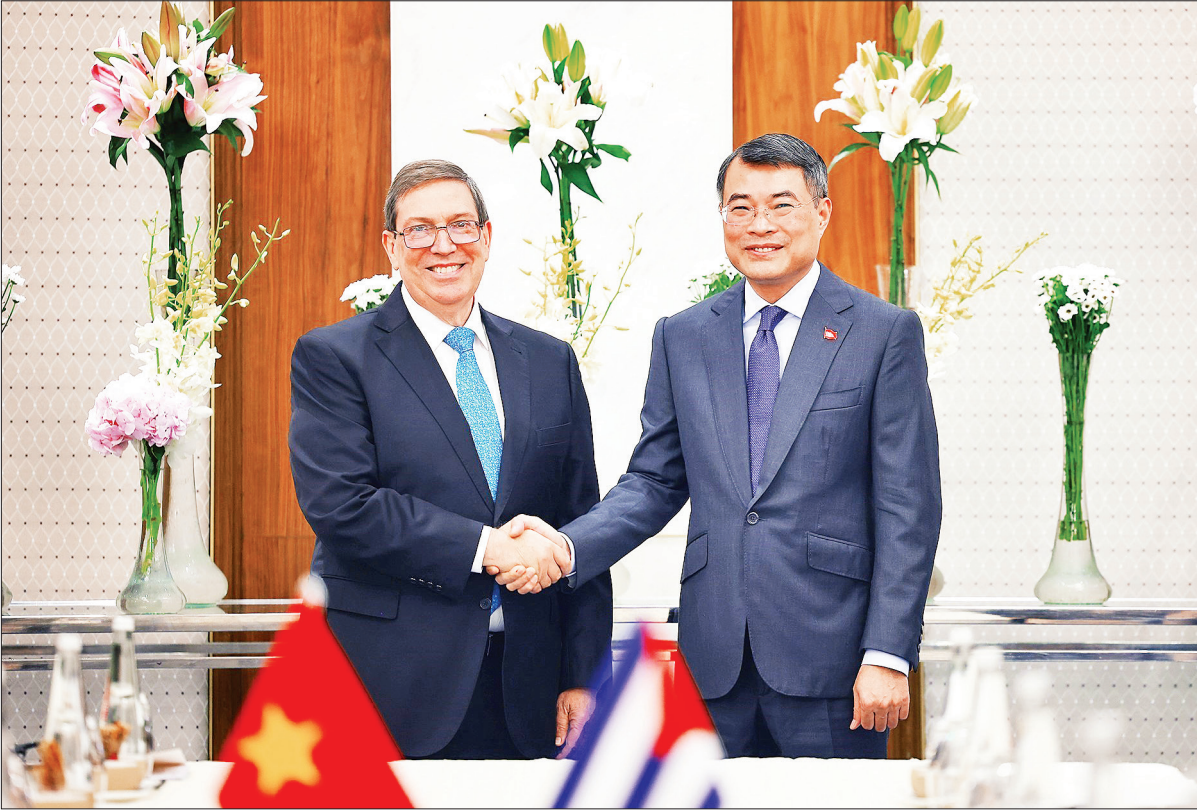
xuyên trao đổi, phối hợp giữa lãnh đạo hai nước về các vấn đề song phương và khu vực, quốc tế; hướng tới kỷ niệm 55 năm thiết lập quan hệ ngoại giao vào năm 2027.

Hai nhà lãnh đạo nhất trí cho rằng, Việt Nam và Ấn Độ là hai trong số những nền kinh tế tăng trưởng nhanh nhất trên thế giới, có tính bổ trợ cao, tiềm năng hợp tác còn rất lớn; bày tỏ quyết tâm đẩy mạnh các biện pháp nhằm sớm đạt mục tiêu thương mại hai chiều đạt 25 tỷ USD; tạo điều kiện tiếp cận thị trường cho các sản phẩm của hai nước, đặc biệt là được phẩm, nông sản, sản phẩm ngư nghiệp và chăn nuôi.

Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng đề nghị hai bên thiết lập hành lang kinh tế và chuỗi cung ứng nhằm gia tăng kết nối hai nền kinh tế; xem xét khởi động đàm phán Hiệp định Thương mại tự do song phương, đồng thời tích cực phối hợp các nước ASEAN thúc đẩy sớm hoàn tất việc rà soát Hiệp định Thương mại Hàng hóa ASEAN-Ấn Độ (AITIGA); hoan nghênh các tập đoàn lớn của Ấn Độ đầu tư vào Việt Nam trong lĩnh vực công nghệ, cơ sở hạ tầng, năng lượng, được phẩm. Hai Thủ tướng cũng nhấn mạnh vai trò của kết nối cả về đường bộ, đường sắt, đường không và đường biển; nhất trí nghiên cứu thúc đẩy các dự án kết nối đường sắt, hình thành hành lang kết nối Nam Á-Đông Nam Á, cũng như kết nối giữa các cảng biển hai nước gần với tuyến hàng hải Á-Âu.

Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng đề nghị Ấn Độ tiếp tục tăng tần suất chuyến bay thẳng kết nối giữa các thành phố lớn của hai nước. Hai Thủ tướng đánh giá hợp tác quốc phòng-an ninh là một trụ cột quan trọng của quan hệ song phương; nhất trí đẩy mạnh hợp tác công nghiệp quốc phòng và thương mại quân sự, đào tạo và cung cấp tin dụng ưu đãi; sớm tổ chức cuộc họp đầu tiên của cơ chế Đối thoại Ngoại giao-Quốc phòng.

Trong lĩnh vực khoa học và công nghệ, Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng đề nghị hai bên sớm hình thành chiến lược kết nối công nghệ Việt Nam-Ấn Độ, tập trung vào các ngành mũi nhọn như trí tuệ nhân tạo (AI), công nghệ mạng di động

Thủ tướng Lê Minh Hưng tiếp Bộ trưởng Ngoại giao Cuba Bruno Rodriguez Parrilla (Ảnh TTXVN)

5G/6G..., xây dựng chương trình hợp tác về đào tạo kỹ sư AI, bán dẫn, đào tạo công nghệ số cho thế hệ trẻ, cũng như kết nối các doanh nghiệp khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo của hai nước.

Hai nhà lãnh đạo khẳng định thể mạnh của hai nước liên quan kết nối văn hóa, văn minh, lịch sử và tôn giáo từ hàng nghìn năm, mong muốn phát huy những lợi thế này để mở rộng hơn nữa hợp tác du lịch, văn hóa, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa, giao lưu Nhân dân, góp phần cùng cổ vũ chung nền tảng hữu nghị. Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng đề nghị hai bên đẩy mạnh triển khai các hoạt động giao lưu văn hóa, thể thao, yoga, giao lưu Phát giáo trong năm 2027 nhân dịp kỷ niệm 55 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam-Ấn Độ.

Thủ tướng Narendra Modi bày tỏ đồng tình với các đề xuất của Thủ tướng Lê Minh Hưng và khẳng định Chính phủ Ấn Độ luôn ủng hộ, nỗ lực triển khai các biện pháp để thúc đẩy các lĩnh vực hợp tác giữa hai nước, tiếp tục đưa quan hệ song phương đi vào chiều sâu, thực chất.

Hai Thủ tướng nhất trí tăng cường phối hợp và ủng hộ lẫn nhau tại các diễn đàn khu vực và quốc tế. Thủ tướng

Chính phủ nhấn mạnh Việt Nam ủng hộ Ấn Độ đóng vai trò lớn hơn trong các thể chế đa phương, sẵn sàng hỗ trợ Ấn Độ tăng cường hợp tác với ASEAN và mong Ấn Độ tiếp tục ủng hộ mạnh mẽ lập trường của ASEAN về Biển Đông.

★ Ngày 12/9, Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng tiếp Ủy viên Bộ Chính trị, Bộ trưởng Ngoại giao Cuba Bruno Rodriguez Parrilla.

Thủ tướng Lê Minh Hưng khẳng định Việt Nam luôn coi trọng quan hệ hữu nghị đặc biệt với Cuba, quan tâm theo dõi tình hình Cuba, chia sẻ với những khó khăn, thách thức mà Cuba đang phải đối mặt và sẵn sàng làm hết sức mình trong khả năng để hỗ trợ Cuba. Hai bên đánh giá cao quan hệ hữu nghị đặc biệt, đoàn kết và hợp tác toàn diện giữa hai Đảng, hai Nhà nước và Nhân dân hai nước tiếp tục được củng cố, phát triển tích cực trên nhiều lĩnh vực.

Để tiếp tục đưa quan hệ Việt Nam-Cuba đi vào chiều sâu, thực chất và hiệu quả, Thủ tướng Lê Minh Hưng đề nghị hai bên duy trì thường xuyên trao đổi đoàn các cấp, nhất là giữa lãnh đạo cấp cao hai Đảng, hai Nhà nước; nâng cao hiệu quả các cơ chế hợp tác song phương; phối hợp tìm giải

pháp tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động của doanh nghiệp Việt Nam tại Cuba và nâng cao hiệu quả các dự án hợp tác. Thủ tướng khẳng định, Chính phủ Việt Nam sẵn sàng tạo điều kiện thuận lợi cho các dự án hợp tác của Cuba tại Việt Nam trong lĩnh vực được phẩm. Hai bên nhất trí tiếp tục phát huy truyền thống phối hợp và ủng hộ lẫn nhau tại các diễn đàn đa phương.

Bộ trưởng Bruno Rodriguez Parrilla khẳng định, Cuba hết sức coi trọng quan hệ hữu nghị nghĩa; tin tưởng Việt Nam sẽ tiếp tục đạt được những thành tựu to lớn hơn nữa. Bộ trưởng nhấn mạnh quan hệ giữa hai Đảng là nền tảng chính trị vững chắc, đóng vai trò định hướng cho quan hệ song phương.

Bộ trưởng Bruno Rodriguez Parrilla bày tỏ cảm ơn sâu sắc về tình đoàn kết, sự ủng hộ và hỗ trợ thiết thực của Đảng, Nhà nước và Nhân dân Việt Nam dành cho Cuba thời gian qua, nhất là trong các lĩnh vực nông nghiệp, an ninh lương thực và năng lượng, cũng như sự ủng hộ của Việt Nam đối với Cuba

(Tiếp theo trang 1)

tại các diễn đàn đa phương. Bộ trưởng đánh giá cao sự gần bó và hoạt động lâu dài của các doanh nghiệp Việt Nam tại Cuba, đóng góp tích cực vào sự phát triển kinh tế-xã hội của Cuba.

Bộ trưởng Bruno Rodriguez Parrilla đánh giá cao sự hỗ trợ và chia sẻ của Việt Nam trong bối cảnh hiện nay; mong muốn tiếp tục phối hợp chặt chẽ với Việt Nam triển khai hiệu quả các dự án hợp tác trọng điểm, nhất là trong các lĩnh vực sản xuất lương thực, năng lượng mặt trời và dược phẩm. Bộ trưởng cho biết Cuba cũng mong muốn tiếp tục trao đổi, tham khảo kinh nghiệm của Việt Nam về Đổi mới và phát triển kinh tế-xã hội, tăng cường trao đổi lý luận và thực tiễn giữa hai Đảng; cảm ơn và đề nghị Việt Nam tiếp tục phối hợp, ủng hộ Cuba tại các diễn đàn đa phương.

★ Cùng ngày, Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng tiếp Tổng Giám đốc Tổ chức Thương mại thế giới (WTO) Ngozi Okonjo-Iweala.

Đánh giá cao sự hợp tác, hỗ trợ của WTO trong tiến trình hội nhập quốc tế của Việt Nam, Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng khẳng định, Việt Nam luôn tham gia tích cực và có trách nhiệm vào các chương trình nghị sự của WTO, ủng hộ WTO tiếp tục phát huy vai trò điều phối nhằm thúc đẩy thương mại toàn cầu theo hướng bao trùm, cân bằng, vì hòa bình, hợp tác và phát triển, đồng thời ủng hộ hiệu quả với các thách thức toàn cầu. Việt Nam mong muốn WTO tiếp tục thúc đẩy tiến trình cải tổ để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới và mở rộng chương trình nghị sự sang các lĩnh vực mới như thương mại số, trí tuệ nhân tạo (AI), chuyển đổi xanh, biến đổi khí hậu và khả năng chống chịu của chuỗi cung ứng. Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng đề nghị WTO tiếp tục các dự án, sáng kiến hỗ trợ Việt Nam nâng cao năng lực, đào tạo chuyên sâu về chính sách thương mại, tư vấn pháp lý giải quyết tranh chấp quốc tế, tạo thuận lợi hóa thương mại để tận dụng hiệu quả các hiệp định, cam kết quốc tế và nâng cao năng lực cạnh tranh.

Tổng Giám đốc WTO Ngozi Okonjo-Iweala đánh giá, sau gần 20 năm gia nhập WTO (2007-2026), Việt Nam là minh

chứng tiêu biểu cho sự thành công của WTO và hệ thống thương mại đa phương dựa trên luật lệ. Tổng Giám đốc mong muốn Việt Nam chia sẻ kinh nghiệm phát triển và hội nhập quốc tế của mình với các nước đang phát triển khác. Hoan nghênh việc Việt Nam phê chuẩn Hiệp định về Trợ cấp thủy sản và tham gia Thỏa thuận Trọng tài phúc thẩm tạm thời nhiều bên (MPIA), Tổng Giám đốc Ngozi Okonjo-Iweala nhấn mạnh điều này thể hiện cam kết mạnh mẽ và trách nhiệm của Việt Nam đối với hệ thống thương mại đa phương; đồng thời khẳng định WTO tiếp tục đồng hành, hỗ trợ Việt Nam trong tiến trình hội nhập kinh tế quốc tế và mong muốn Việt Nam ủng hộ tiến trình cải cách WTO cũng như tiến trình gia nhập WTO của các nước.

★ Trong khuôn khổ chuyến công tác, Thủ tướng Lê Minh Hưng cùng Đoàn đại biểu cấp cao đã tới đặt vòng hoa tại tượng Chủ tịch Hồ Chí Minh trong Công viên G20 ở thủ đô New Delhi. Trong không khí trang nghiêm, Thủ tướng Lê Minh Hưng cùng Đoàn đại biểu cấp cao đã thành kính dâng phút tưởng nhớ Chủ tịch Hồ Chí Minh, vị lãnh tụ thiên tài của Đảng và Nhân dân Việt Nam, người thầy vĩ đại của cách mạng Việt Nam.

★ Dịp này, Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng tiếp ông Sanjay Dhawan, Phó Chủ tịch Tập đoàn ACME và các lãnh đạo cấp cao của tập đoàn. Ghi nhận định hướng của ACME về xây dựng chuỗi giá trị tích hợp từ năng lượng tái tạo, hydrogen xanh, đến vật liệu phát thải thấp và khử carbon trong công nghiệp, Thủ tướng Lê Minh Hưng đề nghị ACME nghiên cứu mở rộng hợp tác, đầu tư tại Việt Nam, triển khai các dự án có quy mô, tạo giá trị gia tăng và kết nối với thị trường khu vực; qua đó góp phần đưa Việt Nam không chỉ trở thành thị trường tiêu thụ sản phẩm xanh mà còn là địa điểm đầu tư, cứ điểm sản xuất và một mắt xích trong chuỗi giá trị khu vực, đáp ứng các tiêu chuẩn quốc tế.

Tiếp Chủ tịch Tập đoàn GMR Grandhi Malikarjuna Rao và một số lãnh đạo cấp cao của Tập đoàn, Thủ tướng Lê Minh Hưng đánh giá cao kinh nghiệm của GMR trong phát triển, vận hành và khai thác hạ tầng hàng không; đề nghị Tập đoàn nghiên cứu khả năng tham gia các dự án phối hợp trong lĩnh vực phát triển và vận hành sân bay, đô thị sân bay, khai thác thương mại, hệ sinh thái dịch vụ hàng không, chuyển đổi số và công nghệ sân bay; đồng thời chia sẻ kinh nghiệm, chuyển giao công nghệ và góp phần đào tạo nguồn nhân lực cho Việt Nam ■

Ngoại giao khoa học-công nghệ nâng cao năng lực quốc gia

Thời gian qua, các viện nghiên cứu, trường đại học và nhiều doanh nghiệp đã thúc đẩy mạnh mẽ các hoạt động hợp tác, kết nối nhằm thu hút các nguồn lực trí thức, công nghệ và chuyên gia quốc tế. Viện Hàn lâm Khoa học công nghệ Việt Nam và Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam tăng cường các hoạt động ngoại giao khoa học-công nghệ, ký kết hợp tác với các viện, trường đại học quốc tế nhằm tiếp cận, học hỏi và nâng cao nguồn trí thức khoa học, đào tạo nhân lực và tham gia đồng nghiên cứu, làm chủ công nghệ và tiến bộ sáng tạo, công nghệ mới phục vụ mục tiêu phát triển quốc gia.

Trường đại học Khoa học Tự nhiên (Đại học Quốc gia Hà Nội) đã triển khai thành công một số dự án trọng điểm, như Dự án về nghiên cứu và đào tạo trong lĩnh vực khoa học phân tích (OEPAC), phối hợp cùng Đại học Tokyo và Hiệp hội các nhà sản xuất dung cụ phân tích Nhật Bản-JAIMA. Dự án về an toàn thực phẩm và quan trắc chất lượng môi trường (SATREPS EDFEN), hợp tác với Đại học Waseda, Đại học Tokyo và JAIMA. Những dự án này đã và đang tạo ra sức bật lớn, nâng tầm toàn diện chất lượng đào tạo và nghiên cứu trong các lĩnh vực khoa học và công nghệ phân tích, an toàn thực phẩm và quan trắc môi trường tại Việt Nam.

Là thành viên Đoàn đại biểu cấp cao cùng Tổng Bí

thư, Chủ tịch nước Tô Lâm thăm cấp Nhà nước tới Liên bang Nga, thăm chính thức Cộng hòa Pháp và dự Hội nghị thượng đỉnh Không gian vũ trụ tại Paris từ ngày 7-12/9 vừa qua, GS, TS Trần Hồng Thái, Chủ tịch Viện Hàn lâm Khoa học công nghệ Việt Nam cho biết, với Nga, Việt Nam sẽ tăng cường vào các lĩnh vực khoa học chiến lược. Đó là vật lý hạt nhân, năng lượng nguyên tử, năng lượng mới và hệ thống năng lượng tiên tiến và các công nghệ số có tính nền tảng, công nghệ vũ trụ, vệ tinh nhỏ, viễn thám, UAV và các hệ thống tự hành, công nghệ vật liệu tiên tiến...

Với Pháp, Việt Nam thúc đẩy hợp tác trong lĩnh vực công nghệ vũ trụ. Về tình quan sát trái đất VNREDSat-1 là một trong những kết quả tiêu biểu của hợp tác khoa học-công nghệ hai nước. Việc hợp tác giữa Viện Hàn lâm và Trung tâm Nghiên cứu Vũ trụ quốc gia Pháp (CNES) và Airbus Defence & Space đang được mở rộng hướng tới thế hệ vệ tinh quan sát Trái đất tiếp theo. Ở tầm nhìn dài hạn, Việt Nam hướng tới phát triển và từng bước làm chủ vệ tinh, chùm vệ tinh quan sát Trái đất cùng hạ tầng dữ liệu không gian.

LÀM CHỦ VÀ ĐỒNG SÁNG TẠO CÔNG NGHỆ

Mục tiêu cuối cùng của hợp tác quốc tế về khoa học là làm chủ công nghệ. Một quốc gia

chỉ có thể làm chủ công nghệ khi có nền tảng trí thức, nhân lực và hệ sinh thái đổi mới sáng tạo của chính mình. Tại Trường đại học Khoa học Tự nhiên (Đại học Quốc gia Hà Nội), việc hợp tác quốc tế được thực hiện dựa trên các tiêu chí rõ ràng gồm: tiếp cận chuẩn mực đào tạo quốc tế, tự chủ công nghệ phục vụ cộng đồng và khả năng mở rộng mạng lưới đối mối sáng tạo. Phòng thí nghiệm trọng điểm được vận hành như một hệ sinh thái mới, thúc đẩy mạnh mẽ quá trình giao lưu học thuật. Tại đây, các giáo sư, chuyên gia quốc tế thường xuyên đến làm việc và phối hợp chặt chẽ với đội ngũ nghiên cứu Việt Nam, từ đó kiến tạo nên những sản phẩm và công trình khoa học mang tầm quốc tế. Theo GS, TS Nguyễn Văn Nội, giá trị cốt lõi của ngoại giao khoa học-công nghệ không chỉ nằm ở vốn đầu tư hay cơ sở vật chất thu được, mà còn là khả năng thu hút trí thức và chuyên gia giỏi, gắn kết chặt chẽ với cộng đồng chuyên gia quốc tế, đồng thời tạo bộ phận dựa sinh viên trong nước tiếp cận và vượt tới những chuẩn mực đào tạo hàng đầu. Ngoại giao khoa học-công nghệ có thể được khởi đầu từ những cam kết cấp cao, nhưng sự thành công lại được quyết định bởi năng lực hấp thụ, tính chủ động và tinh thần hợp tác của các nhà nghiên cứu trong nước và quốc tế.

Viện Hàn lâm Khoa học

công nghệ Việt Nam chú trọng đổi mới mô hình hợp tác quốc tế từ “trao đổi cán bộ-hội thảo khoa học-để tài nghiên cứu” sang mô hình “đồng phát triển công nghệ”. Mô hình hợp tác gồm bốn yếu tố: Xây dựng các phòng thí nghiệm và nhóm nghiên cứu chung đặt tại Việt Nam, triển khai các chương trình đồng tài trợ dài hạn gắn với một bài toán công nghệ cụ thể, đào tạo chuyên gia theo mô hình “train-the-trainer” (đào tạo nhân sự cốt lõi để người được đào tạo có khả năng tiếp tục đào tạo đội ngũ trong nước), đồng thời đưa doanh nghiệp tham gia ngay từ giai đoạn R&D để hình thành chuỗi thí nghiệm-cứu-nghiên mẫu-thử nghiệm-sản xuất-thương mại hóa.

GS, TS Trần Hồng Thái cho biết, ngay từ khi thiết kế chương trình hợp tác phải xác định rõ ràng phần việc phía Việt Nam làm chủ, cơ chế chia sẻ dữ liệu và kết quả nghiên cứu, quyền sở hữu trí tuệ cũng như các mốc đánh giá năng lực. Điều này giúp thúc đẩy giao công nghệ gần gũi với mục tiêu nâng cao nội lực, thay vì chỉ dừng ở tiếp nhận sản phẩm hoặc thiết bị. Bởi, nếu sau một dự án chúng ta chỉ có thêm một thiết bị nhưng không có thêm một đội ngũ chuyên gia có khả năng hiểu, sửa đổi và phát triển thế hệ thiết bị tiếp theo, thì chưa thể gọi đó là thành công đầy đủ của hợp tác khoa học và công nghệ ■

(Tiếp theo trang 1)

Hoạt động của lãnh đạo Đảng, Nhà nước

Ngày 12/9, đồng chí **PHAM GIA TUC**, Ủy viên Bộ Chính trị, Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ kiểm tra công trường và làm việc về tình hình triển khai các dự án đường cao tốc Cần Thơ-Cà Mau, Châu Đốc-Cần Thơ-Sóc Trăng, đoạn qua địa bàn Cần Thơ và Cà Mau-Đất Mũi.

Phó Thủ tướng đánh giá cao việc phát triển khoảng 600 km đường cao tốc tại khu vực Đồng bằng sông Cửu Long. Các đơn vị cần đạt chất lượng công trình lên hàng đầu, nhất là trong điều kiện địa chất nền đất yếu tại khu vực Cà Mau. Các địa phương cần chỉ đạo chủ đầu tư, nhà thầu tăng cường nhân lực, thiết bị, chủ động áp dụng các giải pháp kỹ thuật nhằm rút ngắn thời gian gia tải, chờ lún. Phó Thủ tướng yêu cầu tỉnh An Giang ưu tiên hỗ trợ nguồn đá còp thiếu cho các dự án trọng điểm. Trong trường hợp nguồn vật liệu cát trong nước không đáp ứng đủ nhu cầu, cần nghiên cứu phương án nhập khẩu từ Campuchia. Bộ Quốc phòng chỉ đạo các đơn vị đẩy nhanh tiến độ dự án Cà Mau-Đất Mũi bảo đảm kế hoạch. Về chuyển phương án xây dựng sang cầu cạn, cần hết sức thận trọng, trên nguyên tắc không làm kéo dài thời gian cũng như “đội vốn” đầu tư lên quá cao.

★ Chiều cùng ngày, tại Nhà máy Nhiệt điện Ô Môn, Phó Thủ tướng Thường trực Phạm Gia Túc cùng đoàn công tác làm việc với thành phố Cần Thơ về triển khai các dự án điện trên địa bàn.

Phó Thủ tướng nhấn mạnh, bảo đảm an ninh năng lượng là yêu cầu hết sức quan trọng để thúc đẩy tăng trưởng hai con số. Bộ Công thương cần đặc biệt quan tâm bổ sung một số dự án điện khí của Cần Thơ, nhất

là các dự án đã có nhà đầu tư và thuộc nhóm được chỉ định nhà đầu tư, bảo đảm triển khai từ nay đến năm 2030; sớm làm việc với EVN để giải quyết các kiến nghị liên quan, trong đó có việc mở rộng quy hoạch Sông Hậu.

Đối với dự án Nhà máy Nhiệt điện Sông Hậu II công suất 2.200 MW, Phó Thủ tướng giao Bộ Công thương chủ trì xử lý các vấn đề liên quan trong tháng 9. Đối với Trung tâm Nhiệt điện Ô Môn, Phó Thủ tướng yêu cầu Tập đoàn Công nghiệp-Năng lượng quốc gia Việt Nam (PVN) sớm hoàn tất đàm phán về mỏ khí Lô B để sớm đưa nguồn khí vào khai thác. Kết quả thăm dò hiện nay có tín hiệu tích cực, tốt hơn phương án nghiên cứu ban đầu... Trước đó, Phó Thủ tướng đã kiểm tra hiện trường dự án Nhà máy Nhiệt điện Sông Hậu 1 và Nhà máy Nhiệt điện Long Phú 1.

★ Ngày 12/9, đồng chí **ĐOÀN MINH HUÂN**, Ủy viên Bộ Chính trị, Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Trưởng Đoàn Kiểm tra, giám sát số 236 của Bộ Chính trị, Ban Bí thư chủ trì hội nghị thông qua dự thảo báo cáo kết quả kiểm tra, giám sát (đợt 3) đối với Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Trị.

Đồng chí Đoàn Minh Huân nhấn mạnh, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Trị đã chỉ đạo nghiên cứu, quán triệt, tuyên truyền sâu rộng, gắn với việc cụ thể hóa, xây dựng, cập nhật, bổ sung, ban hành chương trình hành động, kế hoạch thực hiện bảo đảm nguyên tắc “6 rõ”, góp phần đưa các chủ trương của Đảng sớm đi vào cuộc sống; đồng thời đã thể hiện tinh thần chủ động, hoàn thành khắc phục các hạn chế, khuyết điểm sau giám sát, kiểm tra đợt 1 và đợt 2.

Nhấn mạnh yêu cầu mới trong công tác cán bộ, đồng chí đề nghị Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Trị tiếp tục rà soát các quy định về công tác cán bộ, lấy sản phẩm, chất lượng để đánh giá cán bộ; tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện hiệu quả chính sách thu hút, trọng dụng nhân tài; thực hiện phương châm mở rộng trong quy hoạch cán bộ; đẩy mạnh số hóa hồ sơ, dữ liệu cán bộ theo lộ trình; khắc phục triệt để các hạn chế, khuyết điểm sau công tác kiểm tra của Bộ Chính trị, Ban Bí thư.

★ Sáng 12/9, tại Trụ sở Chính phủ, Phó Thủ tướng, Bí thư Trung ương, Đảng **PHẠM THỊ THANH TRÀ** và Phó Chủ tịch Quốc hội **NGUYỄN THỊ THANH** đồng chủ trì họp về dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Trẻ em, Luật Người khuyết tật, Luật Khám bệnh, chữa bệnh, Luật Dược và Luật Phòng, chống tác hại của rượu, bia.

Kết luận cuộc họp, Phó Thủ tướng cho rằng, về quản lý theo vòng đời sản phẩm và chuỗi cung ứng trang thiết bị y tế phải gắn với yêu cầu giảm tăng nắc trọng gian; phù hợp các điều ước quốc tế và khu vực mà Việt Nam là thành viên, đồng thời thống nhất với pháp luật trong nước, các quy chuẩn, tiêu chuẩn liên quan. Phó Thủ tướng chỉ rõ, ba vấn đề lớn cần tập trung giải quyết: Cải thiện các khâu trung gian; bảo đảm minh bạch, trong đó có minh bạch về giá và trang thiết bị y tế; bảo đảm dữ liệu phục vụ công tác quản lý và phát triển. Minh bạch về giá và trang thiết bị y tế phải gắn với yêu cầu truy xuất nguồn gốc; cơ quan quản lý phải nắm được đầy đủ thông tin, dữ liệu để thực hiện công khai, minh bạch và nâng cao hiệu quả quản lý... ■

Lan tỏa văn hóa kinh doanh liêm chính, tinh thần tiên phong và trách nhiệm quốc gia

Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn và các đại biểu dự lễ (Ảnh DUY LINH)

Phát biểu tại buổi lễ, Chủ tịch Quốc hội đề nghị Tập đoàn BRG phát huy vai trò cầu nối trong cộng đồng doanh nghiệp và với các cơ quan chức năng, đóng góp xây dựng chính sách; thúc đẩy liên kết, lan tỏa văn hóa kinh doanh liêm chính, tinh thần tiên phong và trách nhiệm quốc gia.

Ghi nhận những kết quả Tập đoàn BRG và Ngân hàng SeABank đạt được trong 50 năm qua, Chủ tịch Quốc hội cho rằng: Những kết quả đó thể hiện năng lực tổ chức thực hiện của người đứng đầu, thực hiện trí tuệ, tinh thần đoàn kết, sáng tạo, kỷ luật và sự tận tâm

của tập thể cán bộ, nhân viên Tập đoàn BRG và Ngân hàng SeABank.

Nhấn mạnh đất nước đang bước vào giai đoạn phát triển mới, hướng tới mục tiêu tăng trưởng hai con số và các dấu mốc chiến lược năm 2030 và 2045, Chủ tịch Quốc hội bày tỏ tin tưởng: Tập đoàn BRG và Ngân hàng SeABank tiếp tục phát huy nền tảng đã tạo dựng, thực hiện hiệu quả các chủ trương lớn của Đảng, Quốc hội, Chính phủ về phát triển kinh tế-xã hội; đẩy mạnh chuyển đổi số, ứng dụng khoa học công nghệ hiện đại, trí tuệ nhân tạo, nâng cao năng lực quản trị

theo chuẩn mực quốc tế.

Chủ tịch Quốc hội đề nghị Tập đoàn chủ trọng đầu tư các dự án đô thị thông minh, hạ tầng xanh, thân thiện môi trường, góp phần thực hiện mục tiêu phát triển bền vững quốc gia; thúc đẩy chuỗi giá trị Việt, tiếp tục làm cầu nối hỗ trợ cộng đồng doanh nghiệp vừa và nhỏ, đưa sản phẩm OCOF, thương hiệu Việt vươn tầm thế giới. Lãnh đạo Tập đoàn giữ vững tâm nhìn tiên phong, bản lĩnh hàng đầu, phát triển vững mạnh; xây dựng đội ngũ kế cận có bản lĩnh, trí tuệ, đạo đức kinh doanh và khát vọng phụng sự đất nước.

(Tiếp theo trang 1)

Chủ tịch Quốc hội khẳng định: Đảng, Nhà nước luôn nhất quán bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của doanh nghiệp, doanh nhân; đồng hành tháo gỡ khó khăn, khơi thông nguồn lực, kiến tạo môi trường đầu tư, kinh doanh minh bạch, bình đẳng, thuận lợi để kinh tế tư nhân phát triển lành mạnh, hiệu quả, hình thành các tập đoàn kinh tế tư nhân mạnh; có năng lực cạnh tranh quốc tế.

Chủ tịch Quốc hội tin tưởng, với nền tảng đã được tạo dựng, Tập đoàn BRG và Ngân hàng SeABank sẽ tiếp tục vững bước tiên phong, hiện thực khát vọng toàn cầu, đóng góp xứng đáng vào sự nghiệp xây dựng nền kinh tế Việt Nam độc lập, tự chủ, phát triển nhanh và bền vững.

Tiếp thu ý kiến chỉ đạo của Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn, Chủ tịch Tập đoàn BRG Nguyễn Thị Nga khẳng định: Tập đoàn sẽ giữ vững kỷ cương, thượng tôn pháp luật, nâng cao năng lực quản trị và chất lượng tăng trưởng; lấy phát triển bền vững, đổi mới sáng tạo, khoa học công nghệ làm động lực để nâng cao năng lực cạnh tranh, khẳng định vị thế của doanh nghiệp Việt Nam trên trường quốc tế. Trong từng quyết sách phát triển, Tập đoàn BRG, Ngân hàng SeABank sẽ luôn đặt lợi ích quốc gia lên hàng đầu; bảo đảm quyền lợi chính đáng của khách hàng, chăm lo đời sống của người lao động, thực hiện đầy đủ trách nhiệm cộng đồng và tạo dựng giá trị lâu dài cho doanh nghiệp ■

Đẩy mạnh chuyển đổi số trong hệ thống Văn phòng cấp ủy

Văn phòng Trung ương Đảng vừa ban hành kế hoạch chuyển đổi số trong hệ thống Văn phòng cấp ủy giai đoạn 2026-2030 (Kế hoạch số 213-KH/VPTW, ngày 5/9/2026).

Theo Kế hoạch số 213-KH/VPTW (Kế hoạch), việc triển khai thống nhất, tuân thủ Quyết định số 480-QĐ/TW, ngày 26/8/2026 của Ban Bí thư ban hành Khung Kiến trúc số trong các cơ quan Đảng, phiên bản 1.0 và các tài liệu kiến trúc, hướng dẫn triển khai Khung được ban hành theo thẩm quyền.

Theo đó, đến năm 2030, hình thành môi trường làm việc số thống nhất, liên thông, an

toàn trong hệ thống Văn phòng cấp ủy; phần lớn quy trình đủ điều kiện được thực hiện toàn trình trên môi trường số. Hồ sơ điện tử được quản lý theo vòng đời, dữ liệu được tạo lập tại nguồn, chuẩn hóa, kết nối và tái sử dụng. Bảo cáo, theo dõi, giám sát và tham mưu từng bước dựa trên dữ liệu. Cán bộ sử dụng thành thạo công cụ số và AI phù hợp. Nâng cao chất lượng, tốc độ và khả năng kiểm soát trong tham mưu, tổng hợp; khai thác dữ liệu, nền tảng số và công cụ số để hỗ trợ lãnh đạo, chỉ đạo, ra quyết định. Phối hợp cung cấp, khai thác các năng lực số thuộc chức năng Văn phòng cấp ủy

để phục vụ hoạt động của tổ chức đảng, đảng viên trên môi trường số theo quy định.

Kế hoạch nhấn mạnh, nguồn lực gồm nguồn ngân sách được cấp có thẩm quyền bố trí, kinh phí thường xuyên, nguồn lực chuyển gia và nguồn lực của các đơn vị nghiệp vụ trong chuẩn hóa quy trình, dữ liệu và vận hành; ưu tiên khai thác, nâng cấp và hợp nhất tài sản số đã có trước khi đầu tư mới; có thể thuê dịch vụ phù hợp đối với hạ tầng, hỗ trợ người dùng, nhưng đủ liệu, quy trình nghiệp vụ, quyết quyết định, quyền quản trị và trách nhiệm bảo mật phải do cơ quan Đảng kiểm soát ■

Nâng “rào chắn” pháp lý bảo vệ trẻ em trên không gian mạng

HUONG NGUYEN

Không gian mạng không chỉ tạo thêm môi trường để thực hiện các hành vi xâm hại vốn có mà còn làm thay đổi phương thức, phạm vi và hậu quả của hành vi xâm hại. Sự phát triển liên tục của công nghệ khiến việc tiếp cận trẻ em có thể được thực hiện từ xa, vượt qua giới hạn về không gian, lãnh thổ và làm xuất hiện những phương thức phạm tội mới mà pháp luật cần kịp thời nhận diện và có biện pháp xử lý phù hợp.

NHẬN DIỆN NGUY CƠ

Theo các chuyên gia pháp lý, việc nhận diện nguy cơ đối với trẻ em trên không gian mạng chính là cơ sở để xác định những vấn đề đặt ra đối với pháp luật về bảo vệ trẻ em. Các nguy cơ này rất đa dạng, có thể xuất phát từ nội dung trẻ em tiếp cận, hành vi của các chủ thể khác, việc thu thập và sử dụng thông tin của trẻ em, các hoạt động giao dịch trên mạng, cũng như cách thức thiết kế và vận hành của các dịch vụ số.

Một trong những nguy cơ với trẻ trên không gian mạng chính là nguy cơ xâm hại, bóc lột tình dục trẻ em. Không gian mạng làm thay đổi đáng kể phương thức tiếp cận và thực hiện các hành vi xâm hại tình dục đối với trẻ em. Thông qua mạng xã hội, ứng dụng nhắn tin, trò chơi trực tuyến hoặc các nền tảng có chức năng tương tác, người có ý định xâm hại có thể làm rõ các mối quan hệ, tiếp cận, tạo dựng lòng tin để dụ dỗ, lôi kéo trẻ em trao đổi, gửi hình ảnh, video hoặc thực hiện các hành vi nhạy cảm. Quá trình này có thể diễn ra hoàn toàn trên không gian mạng hoặc dẫn đến hành vi xâm hại pháp luật, chất lượng, an toàn và hiệu quả lâu dài.

Bốn là, tăng cường phối hợp tại các diễn đàn quốc tế và khu vực, nhất là tại Liên hợp quốc, ASEAN và các diễn đàn đa phương mà Việt Nam và các đối tác cùng tham gia, qua đó góp phần thúc đẩy chủ nghĩa đa phương, đối thoại, xây dựng lòng tin, tôn trọng luật pháp quốc tế, đóng góp cho hòa bình, ổn định, hợp tác và phát triển. Với tư cách là thành viên Ủy ban Liên hợp quốc về Sử dụng Hòa bình Không gian Vũ trụ (COPUOS), Việt Nam mong muốn tăng cường hợp tác với các quốc gia thành viên, trong đó có Nga và Pháp, trong lĩnh vực không gian vũ trụ, góp phần thúc đẩy việc sử dụng không gian vũ trụ vì mục đích hòa bình, phục vụ phát triển bền vững.

Trong thời gian tới, dưới sự điều hành của Chính phủ hai nước, cùng với nỗ lực của các cơ quan chức năng hai bên, trên tinh thần và nhận thức chung về định hướng phát triển quan hệ song phương, tôi tin tưởng rằng Việt Nam và các đối tác sẽ phát huy tối đa các tiềm năng, tận dụng hiệu quả các cơ hội, đưa quan hệ song phương bước vào giai đoạn phát triển mới ngày càng mạnh mẽ, hiệu quả, góp phần vào công cuộc phát triển của mỗi nước, đáp ứng thiết thực hơn nhu cầu và mong muốn của Nhân dân hai nước, vì hòa bình, ổn định, hợp tác và phát triển ở khu vực và trên thế giới.

Phong viên: Trần trọng cảm ơn Bộ trưởng! ■

vi cần phòng ngừa và xử lý.

Kết quả khảo sát năm 2025 của Hội Bảo vệ quyền trẻ em Việt Nam cho thấy, 100% trẻ em tham gia khảo sát cho biết đã từng gặp hoặc chứng kiến ít nhất một dạng rủi ro trên không gian mạng. Khoảng 53% trẻ em từng tiếp xúc với nội dung xấu, phần cảm hoặc không phù hợp với lứa tuổi, khoảng 52% chịu ảnh hưởng bởi thông tin sai lệch, khoảng 40% từng bị lừa đảo, xúc phạm hoặc đe dọa, 35% từng bị bắt nạt trên mạng. Những con số này không chỉ cho chúng ta biết có bao nhiêu trẻ em gặp rủi ro mà quan trọng hơn trẻ em nhìn nhận rủi ro đó như thế nào, các em tìm kiếm sự hỗ trợ ở đâu, các em mong muốn gì từ người lớn.

Theo thống kê của Bộ Khoa học và Công nghệ, độ tuổi tham gia vào môi trường mạng ngày càng có xu hướng trẻ hóa, thời gian sử dụng thiết bị số tăng mạnh. Cùng với các rủi ro truyền thống, rủi ro từ thuật toán AI là thách thức mới khó kiểm soát nhất. Trẻ em dễ bị cuốn vào các vòng lặp do thuật toán đề xuất nội dung gây nghiện, cực đoan hoặc không phù hợp với lứa tuổi.

Bà Silvia Danailov, Trưởng đại diện Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc (UNICEF) tại Việt Nam cho rằng, công nghệ số đang thay đổi cuộc sống của trẻ em, tạo ra những cơ hội mới đồng thời khiến các em phải đối mặt với các rủi ro như bắt nạt qua mạng, bóc lột trực tuyến và vi phạm quyền riêng tư. Mỗi trẻ em đều có quyền tham gia thế giới số một cách an toàn.

HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT BẢO VỆ TRẺ EM TRÊN MÔI TRƯỜNG SỐ

Bảo vệ trẻ em trên môi trường số không phải là tước đi cơ hội học hỏi, sáng tạo của trẻ mà là trang bị là chân công nghệ để các em thực thi quyền số một cách an toàn, tự tin, xây dựng được “hàng rào” pháp lý đủ chắc, qua đó góp phần giúp các em tự trang bị “vắc-xin số” trên môi trường mạng.

Bộ trưởng Tư pháp Hoàng Thanh Tùng cho biết, hệ thống chính sách, pháp luật về trẻ em của Việt Nam ngày càng được hoàn thiện, song trước tốc độ phát triển nhanh của khoa học công nghệ, một số chế tài chưa tương xứng với quy mô và tính chất vi phạm; năng lực pháp hiện, thu thập, đánh giá chứng cứ điện tử còn hạn chế; có chế phối hợp trong một số trường hợp chưa kịp thời, chặt chẽ.

“Nhận diện khoảng trống pháp lý là để đề xuất hoàn thiện pháp luật trên cơ sở lấy quyền và lợi ích tốt nhất của trẻ em làm trung tâm; nâng cao hiệu quả tổ chức thi hành pháp luật và cơ chế phối hợp liên ngành; đồng thời tăng cường trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân, nhất là doanh nghiệp cung cấp nền tảng số. An toàn của trẻ em cần được đặt ra ngay từ khâu thiết kế sản phẩm, trước khi đưa ra thị trường, trước khi hậu quả xảy ra”, Bộ trưởng Tư pháp nhấn mạnh.

Đại tá Hà Văn Bắc, Phó Cục trưởng Cục An ninh mạng và phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao, Bộ Công an chỉ ra những hạn chế trong các quy định pháp luật về bảo vệ trẻ em trên không gian mạng. Đó là hệ thống quy định pháp luật về lĩnh vực này rất đa dạng, có tại rất nhiều văn bản, liên quan nhiều bộ, ngành, gây khó khăn trong tiếp cận, nghiên cứu và vận dụng. Vẫn còn những “khoảng trống” trong việc hướng dẫn thi hành trong khi chế tài bảo đảm tuân thủ và thực thi đầy đủ trách nhiệm, nghĩa vụ pháp lý của các bên liên quan nhìn chung còn thiếu và yếu.

Trong bối cảnh các dịch vụ trên không gian mạng tiếp tục phát triển nhanh, mạnh, cùng khả năng liên tục xuất hiện các hình thái nguy cơ mới tinh vi và khó lường hơn, việc hoàn thiện hành lang pháp lý và nâng cao hiệu quả thực thi là yêu cầu tiên quyết và cấp thiết để tăng cường bảo vệ trẻ em. Theo Đại tá Hà Văn Bắc, việc xây dựng và thực thi các quy định pháp luật cần tập trung vào việc gia tăng trách nhiệm đối với cơ quan quản lý nhà nước, doanh nghiệp cung cấp dịch vụ trên không gian mạng, người có ảnh hưởng, gia đình, nhà trường; ưu tiên quy định các giải pháp phòng ngừa chủ động, ngăn chặn và triệt tiêu từ sớm các nguy cơ; bảo đảm xây dựng pháp luật theo hướng tập trung, thống nhất, dễ tiếp thu, dễ thực thi và tuân thủ; tăng cường nghiên cứu kinh nghiệm chính sách từ các quốc gia phát triển, đánh giá tác động kỹ lưỡng và điều chỉnh phù hợp với thực tiễn Việt Nam.

Bên cạnh việc hoàn thiện pháp luật, theo ông Lê Xuân Trung, Chủ tịch Hội đồng quản trị Viện Tâm lý Giáo dục và Đạo tạo, điều cần thiết không phải là dựng lên một “bức tường” ngăn cách trẻ em với internet, mà là giúp các em hình thành một “hệ miễn dịch số” đủ mạnh để chủ động bảo vệ mình ■

Phát huy tiềm năng, tận dụng cơ hội hợp tác giữa Việt Nam với Nga và Pháp

Một điểm rất nổi bật trong hoạt động đối ngoại cấp cao lần này là việc đồng chí Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và lãnh đạo của hai nước Liên bang Nga và Pháp đều đạt được nhất trí rất cao về những vấn đề được trao đổi và quan tâm chung, những kết quả tích cực đạt được trong quan hệ và phương hướng thời gian tới. Qua đó, lãnh đạo Việt Nam cùng lãnh đạo của hai nước đã tăng cường được sự hiểu biết lẫn nhau trong bối cảnh tình hình quốc tế và khu vực hiện nay. Qua đó, lãnh đạo Việt Nam cùng lãnh đạo của hai nước đã tăng cường được sự hiểu biết lẫn nhau trong bối cảnh tình hình quốc tế và khu vực hiện nay. Qua đó, lãnh đạo Việt Nam cùng lãnh đạo của hai nước đã tăng cường được sự hiểu biết lẫn nhau trong bối cảnh tình hình quốc tế và khu vực hiện nay.

Bên cạnh việc tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau và cùng có quan hệ chính trị, một yếu tố rất quan trọng là việc lãnh đạo cấp cao Việt Nam, Nga và Pháp có sự nhất trí rất cao, đi sâu trao đổi về việc làm thế nào để triển khai thực hiện hiệu quả những thỏa thuận đã đạt được trong các lĩnh vực kinh tế, thương mại, đầu tư, khoa học-công nghệ, giáo dục-đào tạo,... để từ đó mở ra những hướng hợp tác mới trong những lĩnh vực này.

Mặc dù thời gian chuyển thăm lần này của đồng chí Tổng Bí thư, Chủ tịch nước là không dài, rất nhiều chương trình hợp tác đã được triển khai với nội dung phong phú, được hai bên ghi nhận và đánh giá cao trong Tuyên bố chung giữa Việt Nam với Nga, Việt Nam với Pháp; trong các cuộc trao đổi giữa hai bên tại các diễn đàn doanh nghiệp, diễn đàn về khoa học-công nghệ và những vấn đề hợp tác được ký kết.

Việt Nam và Liên bang Nga, Việt Nam và Pháp hoàn toàn có thể tận dụng tiềm năng hợp tác để đáp ứng yêu cầu và lợi ích của mỗi bên. Trong thương mại và đầu tư, Việt Nam, Nga và Pháp đều nhận thấy rằng kim ngạch thương mại, đầu tư hai chiều cần phải cao hơn nữa để tương xứng với khuôn khổ quan hệ Đối tác chiến lược toàn diện,

với tiềm năng và thế mạnh của mỗi bên. Đặc biệt, trong lĩnh vực khoa học-công nghệ, hai bên có sự nhất trí cao; cả Pháp và Nga đều nhất trí xác định đây là một hướng đột phá mới trong quan hệ hợp tác với Việt Nam.

Đồng chí Tổng Bí thư, Chủ tịch nước đã nêu rõ việc cần phải thay đổi tư duy, có cách làm mới trong hợp tác và được lãnh đạo hai nước nhất trí cao. Từ duy không còn là chuyển Việt Nam mua bao nhiêu hàng từ các nước và ngược lại hay chuyển giao công nghệ đơn thuần mà phải làm sao để Việt Nam cùng Nga và Pháp hợp tác cùng sản xuất, cùng nghiên cứu và tạo ra sản phẩm chung, tăng cường liên kết, kết nối chuỗi cung ứng chung giữa Việt Nam và Nga, Việt Nam và Pháp. Đây là tư duy rất quan trọng để định hướng cho quan hệ hợp tác giữa Việt Nam với Nga và Pháp thời gian tới.

Một điểm nữa có ý nghĩa lớn và quan trọng là qua các cuộc gặp gỡ và trao đổi, các nước đều cảm nhận và hiểu rõ cách làm hiện nay của Việt Nam, qua đó nhất trí sẽ cùng nhau tổ chức thực hiện. Đồng chí Tổng Bí thư, Chủ tịch nước khẳng định lãnh đạo Việt Nam và Chính phủ Việt Nam sẽ chỉ đạo, giải quyết từng dự án để tháo gỡ các vướng mắc và khó khăn nếu có, từ đó đạt được kết quả cụ thể và tập trung vào những hướng đi mới.

Sự phát triển trong quan hệ hợp tác giữa Việt Nam với Nga và Pháp không chỉ góp phần vào việc thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế-xã hội, khoa học-công nghệ của Việt Nam trong thời gian tới, mà việc tăng cường quan hệ với hai nước đều là Ủy viên Thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc, có vị thế và tiếng nói quan trọng, sẽ góp phần giúp Việt Nam thực hiện thành công đường lối đối ngoại của Đại hội Đảng lần thứ XIV, nâng cao vị thế quốc tế của Việt Nam, cùng có cực diện đối ngoại của ta ở khu vực châu Á-Thái Bình Dương cũng như trên thế giới, mang lại lợi ích chung, cùng có hòa bình, ổn định và hợp tác trong

khu vực cũng như trên thế giới.

Đối với Hội nghị thượng đỉnh Không gian vũ trụ tại Pháp, lãnh đạo Pháp và các nước, tổ chức quốc tế đánh giá cao việc đồng chí Tổng Bí thư, Chủ tịch nước tham dự và có bài phát biểu quan trọng. Vũ trụ hiện nay không chỉ là vấn đề khoa học mà còn là không gian phát triển mới, được Đảng và Nhà nước Việt Nam rất quan tâm và mong muốn tranh thủ, tận dụng để phát triển đất nước. Pháp là một nước có nhiều tiềm năng và thế mạnh cả về khoa học, ứng dụng và các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực vũ trụ.

Phong viên: Xin Bộ trưởng cho biết những kết quả này có ý nghĩa như thế nào đối với quan hệ Việt Nam-Nga, Việt Nam-Pháp? Hai bên sẽ làm gì để triển khai hiệu quả các kết quả đạt được thông qua chuyến thăm lần này?

Bộ trưởng Lê Hoài Trung: Để triển khai hiệu quả các kết quả đạt được thông qua chuyến thăm lần này, thời gian tới Việt Nam và các đối tác sẽ tiếp tục hợp tác chặt chẽ trong các nhiệm vụ sau:

Một là, khẩn trương có thể hóa các thỏa thuận cấp cao thành chương trình, kế hoạch và dự án. Các bộ, ngành, địa phương, cơ quan, doanh nghiệp Việt Nam và các nước cần phối hợp chặt chẽ để xây dựng, triển khai chương trình hành động trên tinh thần bám sát các nhận thức chung và thỏa thuận cấp cao, xác định rõ trách, rõ tiến độ, rõ đầu mối, rõ trách nhiệm, rõ sản phẩm, lấy lợi ích thiết thực của người dân, doanh nghiệp hai bên làm mục tiêu, lấy hiệu quả và kết quả cụ thể làm thước đo.

Hai là, phát huy đầy đủ các cơ chế hợp tác hiện có. Việt Nam và các đối tác cần tăng cường rà soát định kỳ, kịp thời tháo gỡ những khó khăn, giám sát chặt chẽ việc triển khai các thỏa thuận cấp cao đã đạt được, tiếp tục phối hợp hoàn thiện, nâng cấp các khuôn khổ pháp lý, tạo thuận lợi cho các dự án hợp tác trọng điểm trong các lĩnh vực chiến lược.

Ba là, ưu tiên triển khai các dự án có tính chiến lược và

Khởi dòng vốn xanh

Bài và ảnh: HỒNG ANH

Chuyển đổi xanh đang mở ra không gian tăng trưởng mới cho nền kinh tế, đặt doanh nghiệp trước sức ép đầu tư ngày càng lớn về công nghệ, thiết bị và quản trị. Trong khi dòng vốn tín dụng xanh liên tục tăng trưởng thì khả năng tiếp cận nguồn vốn này của doanh nghiệp nhỏ và vừa vẫn còn nhiều hạn chế. Theo đó, cần một hệ sinh thái hỗ trợ đồng bộ về thể chế, dữ liệu, công nghệ và các công cụ chia sẻ rủi ro song song với nguồn lực ngân hàng.

Giao dịch khách hàng tại Agribank chi nhánh Bắc Thanh Hóa.

MỞ RỘNG DÒNG VỐN XANH

Sau 10 năm theo đuổi quy trình trồng rừng bền vững, tháng 10/2025, Công ty Bảo Thành (xã Xuân Du, tỉnh Thanh Hóa) đạt chứng chỉ rừng quốc tế FSC. Để có chứng chỉ này, doanh nghiệp phải thuê tư vấn, khảo sát về tình, tổ chức lại sản xuất và vận động người dân thay đổi tập quán canh tác. Chi phí chuẩn hóa dao động từ 1,1 đến 1,2 triệu đồng/ha. Với tổng mức cấp tín dụng 41,5 tỷ đồng, Agribank đã hỗ trợ doanh nghiệp chuẩn hóa hàng nghìn héc-ta rừng, đầu tư máy móc, ứng vốn, cung cấp cây giống và cam kết bao tiêu sản phẩm cho người dân với mức giá cao hơn thị trường. Theo Giám đốc Công ty Bảo Thành Đỗ Xuân Bình, nếu không có vốn ngân hàng, doanh nghiệp khó đủ sức theo đuổi chứng nhận FSC và đưa sản phẩm vào chuỗi thị trường có tiêu chuẩn cao.

Còn tại Đồng bằng sông Cửu Long, vốn xanh cũng đang góp phần hình thành một phương thức sản xuất mới trên những cánh đồng lúa. Năm 2025, Công ty cổ phần nông nghiệp công nghệ cao Trung An phối hợp các hợp tác xã và nông dân triển khai thành công mô hình trồng lúa phát thải thấp, xuất khẩu lúa gạo phát thải thấp đầu tiên sang Nhật Bản, sau đó mở rộng sang thị trường Australia và châu Âu. Chủ tịch Hội đồng quản trị Công ty cổ phần nông

nghiệp công nghệ cao Trung An Phạm Thái Bình cho biết, nguồn vốn vay từ ngân hàng đã hỗ trợ doanh nghiệp phát triển theo hướng xanh và bền vững. Theo Phó Tổng đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam Nguyễn Ngọc Cảnh, thời gian qua, Ngân hàng Nhà nước đã xây dựng định hướng, mục tiêu phát triển tín dụng xanh, ngân hàng xanh và quản lý rủi ro môi trường-xã hội (ESG) trong các chiến lược phát triển ngành. Các tổ chức tín dụng được định hướng ưu tiên vốn cho dự án thuộc danh mục phân loại xanh, dự án giảm phát thải khí nhà kính, bảo vệ môi trường và phát triển kinh tế tuần hoàn. Nhờ đó, tín dụng xanh duy trì tốc độ tăng trưởng tích cực. Hiện có 82 tổ chức tín dụng cấp tín dụng xanh, với tổng dư nợ hơn 828.000 tỷ đồng, gấp 4,6 lần so với năm 2017. Tốc độ tăng trưởng bình quân giai đoạn 2017-2025 đạt hơn 20%/năm. Dư nợ tập trung chủ yếu vào nông nghiệp, lâm nghiệp, thủy sản và bảo tồn đa dạng sinh học, chiếm hơn 32%; năng lượng xanh chiếm hơn 30%. Đáng chú ý, dư nợ đã được đánh giá rủi ro môi trường và xã hội đạt hơn 5,7 triệu tỷ đồng, tương đương hơn 30% tổng dư nợ toàn nền kinh tế.

Cùng với định hướng chung, các ngân hàng thương mại cũng đang tìm cách mở rộng nguồn lực cho chuyển đổi xanh. Tháng 6/2026, VPBank cùng

15 định chế tài chính quốc tế ký khoản vay hợp vốn liên kết bền vững trị giá 1,44 tỷ USD, bổ sung vốn cho các lĩnh vực năng lượng tái tạo, giao thông bền vững và kinh tế tuần hoàn. Trong khi đó, VietinBank lựa chọn chiến lược “chuyển đổi kép”, kết hợp chuyển đổi số và chuyển đổi xanh. Trên cơ sở Khuang tài chính bền vững, ngân hàng triển khai gói tín dụng quy mô 5.000 tỷ đồng dành cho các dự án đạt chứng chỉ xanh, đồng thời bố trí gói tín dụng trung và dài hạn quy mô 130.000 tỷ đồng cho các dự án phát triển bền vững. Ông Lê Thanh Tuấn, thành viên Hội đồng quản trị VietinBank cho biết, ngân hàng không chỉ cung cấp vốn mà còn tư vấn giải pháp ESG, triển khai các khoản vay liên kết bền vững và kết nối doanh nghiệp với tổ chức đánh giá phát thải. Năm 2025, dư nợ tín dụng xanh của VietinBank tăng 34,54%, trong đó năng lượng tái tạo chiếm 87% danh mục...

PHẠ THẾ “KHÓ KHĂN KÉP”

Nếu đặt hơn 828.000 tỷ đồng tín dụng xanh trong tương quan với tổng dư nợ toàn nền kinh tế, tỷ trọng hiện mới đạt khoảng 4,2-4,5%, cho thấy dòng vốn đã được mở nhưng vẫn chưa đủ rộng và chưa chảy thông suốt đến phần đông doanh nghiệp. Theo giới chuyên gia, chuyển đổi xanh đòi hỏi doanh nghiệp phải đầu tư lớn cho công nghệ, thiết bị, quy trình sản xuất và

hệ thống quản trị, trong khi thời gian thu hồi vốn thường kéo dài. Đây là bài toán khó đối với phần lớn doanh nghiệp, nhất là doanh nghiệp nhỏ và vừa vốn có năng lực tài chính hạn chế, ít tài sản bảo đảm và khả năng xây dựng báo cáo ESG còn yếu.

Tiến sĩ Bùi Thanh Minh, Phó Giám đốc chuyên môn Văn phòng Ban Nghiên cứu phát triển kinh tế tư nhân cho biết, gần 80% số doanh nghiệp nhỏ và vừa không có lịch sử tiếp cận tín dụng. Doanh nghiệp vì thế đứng trước “khó khăn kép”: muốn vay vốn xanh phải chuẩn hóa hoạt động, thay đổi mô hình kinh doanh và xây dựng hệ thống dữ liệu. Ngân hàng muốn cho vay, doanh nghiệp cần vốn, song cung và cầu chưa gặp nhau. Điểm nghẽn không chỉ nằm ở tài sản bảo đảm mà còn ở khả năng nhận diện dự án xanh, chất lượng dữ liệu và sự thiếu vắng các công cụ chia sẻ rủi ro. Một số doanh nghiệp có thể tìm đến nguồn vốn quốc tế, nhưng mức lãi suất lên tới 16-18%, nhiều dự án gần như không còn hiệu quả.

Phó Cục trưởng Cục Môi trường (Bộ Nông nghiệp và Môi trường) Nguyễn Hồng Quang cho rằng, cách hiểu về tài chính xanh, tín dụng xanh, dự án xanh và phân loại xanh vẫn chưa thống nhất; các quy định còn phân tán, trong khi danh mục phân loại xanh mới được ban hành cần thời gian để vận hành đồng bộ.

Để thẩm định một dự án xanh, ngân hàng không thể chỉ xem xét đồng tiền và khả năng trả nợ, còn phải đánh giá mức độ giảm phát thải, hiệu quả sử dụng tài nguyên, khả năng thích ứng biến đổi khí hậu và lợi ích môi trường. Khi chưa có bộ chỉ số đo lường thống nhất, cơ sở dữ liệu chuẩn hóa và cơ chế chia sẻ thông tin, chỉ phí thẩm định sẽ tăng lên, còn nguy cơ “xanh giả” cũng khó được kiểm soát. Phó Trưởng ban Chính sách tín dụng Agribank Nguyễn Quang Ngọc cho hay, hiện chưa có hệ thống ngành kinh tế xanh quốc gia và danh mục dự án xanh được chuẩn hóa, công khai để phục vụ thu thập dữ liệu, đánh giá theo chuẩn ESG.

Trong nông nghiệp, rủi ro còn đến từ thời tiết, dịch bệnh, biến động thị trường và chi phí đầu vào. Theo Giám đốc Công ty Musa Pacta Bùi Khánh Dũng, cả nước có hơn 23.500 hợp tác xã nông nghiệp và khoảng 10,5 triệu hộ nông dân, nhưng số đơn vị từng tiếp cận bảo hiểm nông nghiệp còn rất hạn chế. Vì vậy, tín dụng xanh cần được đặt trong một hệ sinh thái chính sách rộng hơn. Cùng với tiêu chí rõ ràng, minh bạch, dễ áp dụng, cần có bảo hiểm nông nghiệp thực chất, phù hợp từng loại hình sản xuất ■

Hơn nửa thế kỷ hợp tác giữa Việt Nam và Ấn Độ

NGỌC LINH

Giới chức Ấn Độ tham Tổng công ty May 10 ở Hà Nội (Ảnh Đại sứ quán Ấn Độ tại Việt Nam)

Trong hơn 50 năm qua, Việt Nam và Ấn Độ đã chung sức vun đắp mối quan hệ hữu nghị gần bó, bền chặt, hợp tác toàn diện, đi vào chiều sâu và thực chất. Mối quan hệ có bề dày lịch sử này là tài sản chung quý báu, được Nhân dân hai nước trân trọng, gìn giữ và nỗ lực trao truyền cho thế hệ trẻ, qua đó góp phần mang lại lợi ích thiết thực cho sự phát triển của mỗi nước và đóng góp cho hòa bình, ổn định, hợp tác của khu vực và trên thế giới.

TÌNH hữu nghị truyền thống giữa Việt Nam và Ấn Độ được xây dựng dựa trên nền tảng vững chắc là sự gắn kết về lịch sử, văn hóa, nghệ thuật và tôn giáo, luôn đứng vững trước những biến động của tình hình khu vực và thế giới. Kể từ khi hai nước thiết lập quan hệ ngoại giao năm 1972, mối quan hệ tốt đẹp Việt Nam-Ấn Độ đã có những bước tiến dài, vững chắc. Năm 2026 đánh dấu mốc kỷ niệm 10 năm nâng cấp quan hệ lên Đối tác chiến lược toàn diện Việt Nam-Ấn Độ, là dịp để cùng nhìn lại chặng đường 10 năm với nhiều thành quả hợp tác đáng tự hào. Ấn Độ hiện nằm trong nhóm 10 đối tác thương mại lớn nhất của Việt Nam. Kim ngạch trao đổi thương mại song phương đạt khoảng 16,4 tỷ USD trong năm 2025; đạt khoảng 4,8 tỷ USD trong 3 tháng đầu năm 2026, tăng 28% so với mức cùng kỳ năm 2025. Trên nền tảng vững chắc được củng cố trong những năm qua, Việt Nam và Ấn Độ

đặt mục tiêu nâng kim ngạch thương mại hai chiều lên mốc 25 tỷ USD vào năm 2030.

Để hiện thực hóa mục tiêu nêu trên, hai bên đang nỗ lực triển khai các biện pháp tạo thuận lợi hơn cho hàng hóa nước này tiếp cận thị trường nước kia, đồng thời thúc đẩy chuỗi cung ứng trong các lĩnh vực có chung lợi ích. Trong Tuyên bố chung về quan hệ Đối tác chiến lược toàn diện tăng cường giữa hai nước, được công bố nhân chuyến thăm cấp Nhà nước của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tới Ấn Độ tháng 5/2026, lãnh đạo hai nước nhất trí tăng cường hợp tác giữa hai nền kinh tế, trong đó phối hợp chặt chẽ hơn giữa chính phủ và cộng đồng doanh nghiệp để thúc đẩy thương mại, đầu tư và hợp tác công nghệ.

Những “điểm gặp gỡ” về tầm nhìn phát triển và quan điểm đối với nhiều vấn đề quốc tế, khu vực cũng là tiền đề quan trọng để Việt Nam và Ấn Độ mở ra không gian hợp tác rộng lớn cho quan hệ song phương. Hai bên có nhiều nét tương đồng trong tầm nhìn và khát vọng phát triển đất nước, khi đang hướng đến những mục tiêu phát triển mới vào dịp kỷ niệm 100 năm thành lập nước. Ấn Độ đang trên hành trình hiện thực hóa tầm nhìn “Ấn Độ phát triển vào năm 2047”, trong khi Việt Nam đặt mục tiêu đến năm 2045 trở thành quốc gia phát triển, có thu nhập cao. Hai mục tiêu tuy được triển khai trong những điều kiện khác nhau nhưng đều đặt khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo

và nguồn nhân lực chất lượng cao vào vị trí động lực quan trọng. Trong những vấn đề quốc tế và tại các diễn đàn đa phương, hai nước cũng chia sẻ tầm nhìn chung về xây dựng một trật tự dựa trên luật pháp quốc tế, cùng có các thể chế đa phương, duy trì hòa bình, ổn định và phát triển bền vững.

Mối quan hệ gắn kết chặt chẽ, hợp tác hiệu quả giữa Việt Nam và Ấn Độ còn được chứng minh qua sự tham gia một cách tích cực, chủ động, có trách nhiệm của Việt Nam, với vai trò nước đối tác, trong các hoạt động của Nhóm các nền kinh tế mới nổi hàng đầu thế giới (BRICS), mà Ấn Độ là thành viên chủ chốt. Sự tham gia của Việt Nam vào BRICS góp phần làm sâu sắc hơn quan hệ song phương giữa Việt Nam với các thành viên BRICS, trong đó có Ấn Độ. Bên cạnh đó, vị thế và uy tín của Việt Nam cũng được nâng cao. BRICS mở rộng không gian để Việt Nam đa dạng hóa thị trường và đối tác, tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động thương mại và đầu tư, giúp nâng cao khả năng chống chịu trước những biến động của kinh tế thế giới.

Thành quả hợp tác đạt được trong hơn nửa thế kỷ qua tạo điều kiện thuận lợi để Việt Nam và Ấn Độ tiếp tục đưa hợp tác song phương phát triển mạnh mẽ, vươn lên tầm cao mới. Bên cạnh đó, tình hữu nghị, hợp tác bền chặt còn tiếp thêm động lực để Việt Nam và Ấn Độ vững bước trên con đường hiện thực hóa mục tiêu, khát vọng phát triển của mỗi nước ■

Cách xa phố thị sầm uất, làng chài Tam Tiến (thôn Hà Lộc, xã Tam Xuân, thành phố Đà Nẵng) đang có những chuyển biến trong cách nghĩ, cách làm kinh tế biển của người dân. Từ những bờ ngơ ban đầu, người dân nơi đây ngày càng tự tin phát triển du lịch, mở thêm sinh kế ngay trên bãi biển quê hương.

CHUYỂN DỊCH SINH KẾ

Với người dân làng chài Tam Tiến, trước đây cần cá, cần mực tươi bán cho thương lái chỉ được từ vài chục nghìn đến vài trăm nghìn đồng. Giờ đây, cũng chỉ chừng ấy hải sản đem nấu tô mì, nổi bún phục vụ du khách, giá trị đã tăng gấp nhiều lần.

Đến chợ cá Tam Tiến khi còn tờ mờ sáng, mới thấy được sự chuyển mình mạnh mẽ của một làng chài từ những hoạt động mua bán nhộn nhịp những bình dị. Du khách thích thú với nhịp sống ấy, người dân địa phương thì phấn khởi khi ngày ngày được đón du khách trong nước và nước ngoài đến tham quan và thưởng thức những món ăn từ hải sản ngay bên bờ biển. Bà Nguyễn Thị Nghĩa (thôn Hà Lộc, xã Tam Xuân), vừa đổ bánh xèo phục vụ du khách, vừa cười nói: “Từ ngày Tam Tiến phát triển du lịch, thu nhập của người dân cải thiện hơn trước nhiều”.

Theo người dân địa phương, đường sá, nhà cửa trong làng đã nhiều đổi thay. Tuy nhiên, chuyển biến quan trọng nhất là người dân mạnh dạn làm du lịch và nâng cao ý thức bảo vệ môi trường biển. Trong câu chuyện ấy, phải kể đến anh Võ Hồng Rôn, một người trẻ chủ động “bán thuyền lên bờ”, tiên

Khung cảnh làng chài Tam Tiến với chợ cá buổi sáng.

phong khai thác tiềm năng du lịch của làng chài.

Ông Bùi Thanh Xứ (thôn Hà Lộc, xã Tam Xuân) chia sẻ: “Rôn là người đầu tiên ở đây phát triển du lịch. Câu chuyện làm du lịch của nó hay và thú vị thuyết phục được bà con trong làng là việc Rôn kiên trì ra bãi biển nhặt rác. Thấy nó dọn rác đón được khách về thật, bà con cũng làm theo”.

Câu chuyện khởi nghiệp của Rôn như một lát cắt về sự chuyển dịch sinh kế ở một làng

biển vốn nhiều đời “hồn treo cột buồm”. Năm 2017, Rôn rời Vũng Tàu trở về quê, bắt đầu công việc của một ngư dân. Nhận thấy bãi biển quê nhà có thể phát triển du lịch, anh quyết định nghỉ đi biển, bán tàu để lấy 100 triệu đồng khởi nghiệp.

Hành trình mở đường phát triển du lịch của Rôn gói gọn trong hai phần việc, với chủ động đi dọn sạch rác ở bãi biển, vào chấp nhận mất tiền để thử tạo ra sản phẩm du lịch cho làng. Anh Rôn chia sẻ: “Những

năm đầu mới về quê, tôi kiên trì thực hiện chiến dịch dọn rác bãi biển, từ nguyên dọn dẹp và vận động cộng đồng cùng hỗ trợ. Khi bắt đầu làm du lịch, tôi cùng một số anh em tiên phong kinh doanh lưu trú, mở quán hải sản, dựng lều trái dừa đón khách. Phải làm thực tế để bà con thấy du lịch có tiềm năng và được du khách đón nhận thì mọi người mới tin tưởng làm theo. Đến nay, kinh doanh du lịch thật sự là sinh kế mới cho nhiều người trong làng”.

Từ một ngư dân lên bờ khởi nghiệp, Rôn bộc bạch: “Ba năm đầu, mọi thứ không như mình tưởng tượng. Khí hậu ở Quảng Nam, một năm chỉ làm du lịch được chừng mấy tháng nắng. Lúc đó tôi không có kỹ năng quản lý tài chính, có lúc thua lỗ tới cả tỷ đồng, phải vay mượn, đập chỗ này và chỗ kia”.

Nhìn lại hành trình lên bờ khởi nghiệp, Rôn thừa nhận cái giá phải trả cho việc “tiền phong” là quá đắt, nhưng với Rôn và người dân làng chài Tam

Tiến, cuộc đánh cược ấy vẫn đáng giá hơn việc tiếp tục phó mặc cho những chuyến đi biển mệt mỏi sóng bão. “Mình làm du lịch cũng vì mong muốn bà con trong làng có sinh kế mới, bền vững hơn so với nghề biển, rồi từ đó cùng chính quyền địa phương giữ gìn tài nguyên thiên nhiên biển”, Rôn tâm sự.

CHƯƠNG MỚI CỦA NGHỀ BIỂN

Về chiều tối, bãi biển làng chài Tam Tiến trở nên nhộn nhịp với các hoạt động kinh tế đêm. Tại những homestay hướng biển, tiếng trẻ con vui đùa bên hồ bơi khiến không khí thêm rộn ràng. Trên bãi biển, người dân tắt bật xếp bàn, giăng dây đèn để phục vụ du khách vui chơi buổi tối.

Ngồi đung đưa trên chiếc võng bên bờ biển, ông Võ Quang Toàn (thôn Hà Lộc, xã Tam Xuân) không giấu được niềm vui khi thấy du khách đến với làng ngày càng đông. Với một lão ngư như ông, sự khởi sắc không chỉ thể hiện ở cảnh quan nhộn nhịp, mà còn ở việc con cháu có thêm nguồn thu nhập, giảm bớt sự phụ thuộc vào những chuyến biển. “So với đi biển, thu nhập từ làm du lịch khác xa lắm, có khi gấp mấy lần, công việc linh hoạt hơn. Hồi xưa quanh năm đắm sóng, đâu ai nghĩ bãi biển ở mình có ngày phát triển du lịch được như thế này”, ông Toàn phấn khởi nói.

Đối với người dân làng chài, biển là một phần của cuộc đời. Dẫu nghề biển gắn với nhọc nhằn, bão tố và phong ba, họ vẫn kiên trì vượt khơi bởi phía sau mỗi chuyến đi là chi phí sinh hoạt của gia đình, là việc học hành của con cái. Khi bãi

biển quê nhà mở ra một sinh kế mới, người dân có thêm lựa chọn để ổn định cuộc sống bên cạnh nghề biển.

Sự chuyển mình của Tam Tiến cũng cho thấy vai trò của cộng đồng, với sự hỗ trợ của chính quyền địa phương và các tổ chức quốc tế, mô hình du lịch mới này từng bước được định hình theo hướng cộng đồng và sinh thái. Khi cảnh quan trở thành một phần tạo ra sinh kế, người dân cũng có ý thức hơn trong việc bảo vệ môi trường, chủ động dọn rác bãi biển và hạn chế khai thác tận diệt tài nguyên biển.

Theo anh Võ Hồng Rôn, hướng phát triển du lịch ở Tam Tiến ngày càng rõ hơn khi việc bảo vệ môi trường gắn với lợi ích kinh tế của người dân. Khu chợ cá trước đây nhiều rác nay được thu dọn thường xuyên, dù không gian sạch sẽ để đón khách. Chúng tôi xác định đích đến lâu dài là thu hút dòng khách quốc tế. Cho nên, bên cạnh việc giữ được nét đặc sắc của địa phương, mình phải kể được câu chuyện người dân làng chài ở đây đang nỗ lực từng ngày để cùng với thế giới làm sạch và bảo tồn bờ biển. Có như vậy mới hướng du khách tìm đến đây để tham quan và tìm hiểu câu chuyện đó.

Chính quyền xã Tam Xuân đang triển khai nhiều giải pháp quản lý, bảo vệ hệ sinh thái biển tại khu vực thôn Hà Lộc, trong đó tiếp tục phát huy hiệu quả của Tổ cộng đồng bảo vệ nguồn lợi thủy sản rural Bà Đậu. Làng chài Tam Tiến đang bước vào giai đoạn phát triển mới, trở thành điểm tựa sinh kế cho cộng đồng ■

Bình minh làng biển

(Tiếp theo trang 1)

Thuốc bảo vệ thực vật sinh học là xu hướng tất yếu của nền nông nghiệp xanh nhờ ưu điểm an toàn, thân thiện với môi trường. Tuy có nhiều tiềm năng và lợi thế phát triển, nhưng việc sản xuất và sử dụng loại thuốc này ở nước ta hiện nay vẫn còn không ít thách thức.

THEO Cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật (Bộ Nông nghiệp và Môi trường), nước ta hiện có khoảng 900 tên thương phẩm thuốc bảo vệ thực vật sinh học được đăng ký và cấp phép lưu hành, tăng hơn 100 tên thương phẩm so với năm 2020. Trong đó, thuốc bảo vệ thực vật vi sinh vật chiếm 12%, thuốc thảo mộc chiếm 17% và thuốc hóa sinh chiếm 71%. Cả nước có 97 cơ sở sản xuất thuốc bảo vệ thực vật thì có tới 86 cơ sở sản xuất thuốc bảo vệ thực vật sinh học. Tỷ lệ sử dụng thuốc bảo vệ thực vật sinh học cũng ghi nhận mức tăng trưởng tích cực.

Mặc dù có nhiều khởi sắc nhưng việc sản xuất, sử dụng loại vật tư nông nghiệp này hiện còn không ít khó khăn. PGS, TS Nguyễn Kim Văn, Phó Chủ tịch Hội Khoa học kỹ thuật Bảo vệ thực vật Việt Nam cho biết, các quy định quản lý, đăng ký kinh hành còn nhiều bất cập, chưa có các chính sách hỗ trợ cụ thể để tạo động lực cho doanh nghiệp đầu tư nghiên cứu và phát triển. Bên cạnh đó, chuỗi liên kết giữa

Bài và ảnh: ANH THU

Mô hình trồng chanh dây sử dụng thuốc bảo vệ thực vật sinh học cho hiệu quả kinh tế cao tại xã KDang, tỉnh Gia Lai.

cơ quan quản lý, viện nghiên cứu, doanh nghiệp và người nông dân vẫn còn lỏng lẻo, khiến việc chuyển giao công nghệ vào thực tiễn gặp không ít khó khăn.

Cố vấn Hội Doanh nghiệp Sản xuất và Kinh doanh thuốc bảo vệ thực vật Việt Nam

Cần giải pháp đồng bộ phát triển thuốc bảo vệ thực vật sinh học

(VIPA) Nguyễn Văn Vấn cho rằng, các doanh nghiệp trong nước phần lớn có quy mô nhỏ, dây chuyền đầu tư chưa bài bản và chưa làm chủ được công nghệ cốt lõi. Hầu hết phụ thuộc vào đối tác nước ngoài ở khâu bản quyền, nguyên liệu và công nghệ khiến thị trường không ổn định. Ở một số địa phương, người sử dụng chưa nhận thức đầy đủ về vai trò và ý nghĩa của việc sử dụng thuốc bảo vệ thực vật sinh học, vẫn có thói quen sử dụng thuốc bảo vệ thực vật hóa học vì hiệu quả cao, tức thời, giá thành rẻ. Chưa kể các thuốc bảo vệ thực vật sinh học có chi phí sử dụng cao, thời gian bảo quản ngắn, phổ tác động hẹp, hiệu quả chậm hơn so với thuốc hóa học và hiệu quả bị ảnh hưởng bởi nhiều yếu tố ngoại cảnh, cho nên chưa được người sử dụng ưa chuộng.

Bộ Nông nghiệp và Môi trường đặt mục tiêu đến năm 2030 nâng tỷ lệ sản phẩm thuốc bảo vệ thực vật sinh học trong danh mục thuốc bảo vệ

thực vật được phép sử dụng tại Việt Nam lên 30% so với tổng số thuốc bảo vệ thực vật; tăng lượng sử dụng thuốc bảo vệ thực vật sinh học lên 30% so với tổng lượng thuốc bảo vệ thực vật sử dụng; nâng tỷ lệ các cơ sở sản xuất thuốc bảo vệ thực vật sinh học lên 90% so với tổng số cơ sở sản xuất thuốc bảo vệ thực vật đã được cấp giấy chứng nhận đủ điều kiện sản xuất. Đồng thời, xây dựng được mô hình sử dụng thuốc hiệu quả trên chín nhóm sản phẩm chủ lực quốc gia (lúa, cà-phê, cao su, điều, hồ tiêu, chè, cây ăn quả, rau, sắn).

Để đạt được mục tiêu nêu trên, nguyên Phó Giám đốc Viện Khoa học Nông nghiệp Việt Nam Phạm Văn Toàn cho rằng, cơ quan chức năng cần khẩn trương rà soát, chỉnh sửa và đổi mới quy định quản lý thuốc bảo vệ thực vật tại Việt Nam. Cùng với đó, đơn gian hóa thủ tục đăng ký, cấp phép lưu hành; ban hành danh mục các thuốc bảo vệ thực vật sinh học an toàn được ưu tiên đăng ký nhanh hoặc đặc cách công nhận lưu hành. Sự ưu tiên này cần hướng tới các sản phẩm là kết quả của các nhiệm vụ khoa học-công nghệ đã được công nhận tiến bộ kỹ thuật, các sản phẩm vi sinh tạo ra từ các vi sinh vật bản địa, an toàn sinh học cấp độ một hoặc các sản phẩm đã được công nhận/cấp phép lưu hành tại các quốc gia phát triển (OECD) và có lịch sử sử dụng an toàn đối với người,

động vật và môi trường. Đồng thời, xem xét tăng thời gian hiệu lực của giấy chứng nhận đăng ký thuốc bảo vệ thực vật sinh học lên 10-15 năm.

Bên cạnh việc rà soát, bổ sung và hoàn thiện các tiêu chuẩn đã ban hành, ngành chức năng cần xây dựng mới các tiêu chuẩn Việt Nam, tiêu chuẩn cơ sở về chất lượng thuốc bảo vệ thực vật sinh học; đẩy mạnh khâu đánh giá và tăng cường thanh tra, kiểm tra để bảo đảm chất lượng sản phẩm lưu thông trên thị trường. Cùng với đó, cần đẩy mạnh truyền thông nâng cao nhận thức, hiểu biết của người sản xuất, tiêu dùng và cộng đồng về vai trò của loại vật tư nông nghiệp này. Biên soạn, phát hành tài liệu hướng dẫn bảo quản, sử dụng và tăng cường công tác khuyến nông thông qua các mô hình sản xuất, cung ứng, quản lý dịch hại tổng hợp trên những cây trồng chủ lực tại các vùng sinh thái trong phạm vi cả nước. Ưu tiên kinh phí cho việc xây dựng mạng lưới thinh thấp, lưu giữ, bảo tồn nguồn gen vi sinh vật, thảo mộc làm nguyên liệu nghiên cứu, phát triển nhóm thuốc nêu trên. Đồng thời, đẩy mạnh phối hợp giữa các cơ sở viện, trường với doanh nghiệp trong nghiên cứu phát triển và chuyển giao công nghệ; cụ thể hóa các chính sách khuyến khích, hỗ trợ và ưu đãi tổ chức, doanh nghiệp đầu tư sản xuất thuốc bảo vệ thực vật sinh học ở quy mô công nghiệp ■

Bảo hộ kiểu dáng công nghiệp trong môi trường số

HÀ MINH

Luật Sở hữu trí tuệ sửa đổi năm 2025 đánh dấu một bước chuyển đáng chú ý trong cơ chế bảo hộ kiểu dáng công nghiệp tại Việt Nam, khi lần đầu tiên mở rộng việc bảo hộ kiểu dáng công nghiệp sang cả sản phẩm phi vật lý. Tiếp đó, Thông tư số 10/2026/TT-BKHCN của Bộ Khoa học và Công nghệ đã bổ sung các quy định quan trọng nhằm hướng dẫn chi tiết việc bảo hộ kiểu dáng công nghiệp đối với sản phẩm phi vật lý.

TĂNG CƯỜNG BẢO VỆ THÀNH QUẢ SÁNG TẠO

Luật Sở hữu trí tuệ 2025 và Thông tư số 10/2026/TT-BKHCN tạo thành khung pháp lý cơ bản cho việc bảo hộ kiểu dáng công nghiệp đối với sản phẩm phi vật lý. Theo đó, định nghĩa kiểu dáng công nghiệp tại Luật Sở hữu trí tuệ đã được sửa đổi theo hướng kiểu dáng công nghiệp được bảo hộ là hình dạng bên ngoài của toàn bộ hoặc một phần sản phẩm dưới dạng vật lý hoặc phi vật lý, miễn là được thể hiện bằng hình khối, đường nét, màu sắc hoặc sự kết hợp các yếu tố này và nhìn thấy được trong quá trình khai thác công dụng của sản phẩm. Trên cơ sở đó, Thông tư số 10 hướng dẫn chi tiết thế nào là "sản phẩm phi vật lý", và đặc biệt là cách thể hiện sản phẩm phi vật lý đó trong bản mô tả và bộ ảnh chụp/bản vẽ kiểu dáng công nghiệp nhằm xác định được phạm vi các đặc điểm tạo dáng có thể được xem xét bảo hộ.

Theo đồng chí Lưu Hoàng Long, Cục trưởng Cục Sở hữu trí tuệ (Bộ Khoa học và Công nghệ), việc sửa đổi, hoàn thiện các quy định về đối tượng được bảo hộ dưới danh nghĩa kiểu dáng công nghiệp phù hợp xu hướng các nước trên thế giới và định hướng chính sách của

Nhà nước về chuyển đổi số và phát triển kinh tế số đặt ra trong Chương trình Chuyển đổi số quốc gia tại Quyết định 749/QĐ-TTg, qua đó tăng cường khả năng bảo vệ thành quả sáng tạo của tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp, nâng cao sức hấp dẫn của môi trường đầu tư công nghệ tại Việt Nam.

Trước đây, cơ chế bảo hộ kiểu dáng công nghiệp tại Việt Nam được gắn với sản phẩm hữu hình, tức là hình dạng vật lý bên ngoài của sản phẩm. Cách tiếp cận này phù hợp với các sản phẩm truyền thống như bao bì, thiết bị, đồ gia dụng hoặc linh kiện... Tuy nhiên, trong nền kinh tế số, nhiều yếu tố tạo nên sức cạnh tranh của sản phẩm lại không nằm ở hình dạng vật lý, mà nằm ở cách sản phẩm được hiển thị và tương tác trên màn hình. Giao diện người dùng đồ họa (Graphical User Interface - GUI) là một thí dụ điển hình, nó có thể xuất hiện dưới dạng các biểu tượng, nút bấm, thanh công cụ... trên điện thoại thông minh, máy tính, ô-tô... và ảnh hưởng đến trải nghiệm người dùng, khả năng nhận diện sản phẩm và giá trị thương mại của doanh nghiệp.

Vì vậy, việc ghi nhận sản phẩm phi vật lý là đối tượng có thể được bảo hộ dưới dạng kiểu dáng công nghiệp mở ra cơ sở pháp lý rõ ràng hơn để doanh nghiệp cân nhắc bảo hộ kiểu dáng công nghiệp đối với các thiết kế số, thay vì chỉ dựa vào việc bảo hộ quyền tác giả, nhãn hiệu hay thông qua các cơ chế khác.

CHỦ ĐỘNG NHẬN DIỆN VÀ ĐĂNG KÝ BẢO HỘ

Theo hướng dẫn tại Thông tư số 10, không phải mọi đối tượng không tồn tại dưới dạng vật chất hữu hình đều mặc nhiên được coi là sản phẩm phi vật lý và có thể được bảo

hộ dưới dạng kiểu dáng công nghiệp. Để được bảo hộ, đối tượng đó còn phải gắn với một chức năng vận hành thực tế, tức là có khả năng hỗ trợ việc vận hành, tương tác hoặc thực hiện một nhiệm vụ nhất định trong quá trình khai thác công dụng của sản phẩm.

Khi đăng ký xác lập quyền kiểu dáng công nghiệp là sản phẩm phi vật lý có biến đổi hình dạng hoặc dịch chuyển, ngoài việc đáp ứng quy định chung đối với kiểu dáng công nghiệp như ảnh chụp hoặc bản vẽ phải thể hiện ở cùng một trạng thái sử dụng được chọn hoặc các trạng thái khác để làm rõ bản chất của kiểu dáng công nghiệp, thì hiệu ứng này có thể được thể hiện bằng chuỗi các hình ảnh tuần tự, mỗi hình ảnh trong chuỗi thể hiện một trạng thái kế tiếp nhau của quá trình biến đổi. Quy định này đặc biệt quan trọng đối với giao diện người dùng đồ họa và các thiết kế số động, vốn không thể được phản ánh đầy đủ chỉ bằng một hình ảnh tĩnh.

Đối với bản mô tả kiểu dáng công nghiệp của sản phẩm phi vật lý, ngoài việc đáp ứng các nội dung theo quy định về mô tả các đặc điểm tạo dáng, yêu cầu đặt ra là phải liệt kê các đặc điểm tạo dáng của sản phẩm gồm hình dạng, bố cục sắp xếp, tương quan tỷ lệ, trình tự hiển thị và hiệu ứng thị giác của các yếu tố đồ họa. Nói cách khác, phạm vi bảo hộ không nhất thiết chỉ dừng ở một biểu tượng hoặc một hình ảnh tĩnh, mà có thể bao gồm cách các yếu tố trực quan được tổ chức, bố trí và vận hành trong quá trình người dùng tương tác với sản phẩm. Các yếu tố mang tính thông tin đơn thuần hiển thị bên trong sản phẩm phi vật lý như văn bản, số liệu,... không được coi là đặc điểm tạo dáng cơ bản của kiểu dáng công nghiệp. Đây sẽ là điểm quan

trọng khi xác định yêu cầu bảo hộ và khi đánh giá khả năng và phạm vi bảo hộ của kiểu dáng công nghiệp liên quan đến sản phẩm phi vật lý.

Cục Sở hữu trí tuệ cho biết, quy định mới có hiệu lực từ ngày 1/4/2026 và đến nay Cục đã nhận được một số đơn đăng ký kiểu dáng công nghiệp cho sản phẩm phi vật lý, đang trong quá trình thẩm định hình thức. Luật sư Trần Nguyệt Minh, phụ trách bộ phận sở hữu trí tuệ của Công ty Luật Trách nhiệm hữu hạn Dentons Luật Việt cho rằng, doanh nghiệp cần đánh giá lại việc quản trị tài sản trí tuệ của mình. Thay vì chỉ tập trung vào việc bảo hộ hình dáng vật lý của sản phẩm, doanh nghiệp nên rà soát cả các yếu tố trực quan được tạo lập trong môi trường số, nhất là những thiết kế đóng vai trò quan trọng trong trải nghiệm người dùng hoặc khả năng nhận diện sản phẩm để bảo hộ kiểu dáng công nghiệp, qua đó tạo cơ sở pháp lý cho việc khai thác và thương mại hóa giá trị của các thiết kế này. Doanh nghiệp còn phải kiểm soát thời điểm bộc lộ, cách mô tả đối tượng trong hồ sơ bởi những yếu tố này có thể ảnh hưởng trực tiếp đến khả năng và phạm vi bảo hộ kiểu dáng công nghiệp.

Từ góc độ doanh nghiệp, ông Khuông Công Trung, Giám đốc Công ty Trách nhiệm hữu hạn Phần mềm kế toán thông minh cho rằng, thay đổi này của Luật Sở hữu trí tuệ có thể mở rộng đáng kể phạm vi tài sản cần được nhận diện trong chiến lược sở hữu trí tuệ của doanh nghiệp. Cục Sở hữu trí tuệ cần tăng cường hướng dẫn, giúp doanh nghiệp nhận diện những thiết kế số có khả năng đăng ký bảo hộ kiểu dáng công nghiệp, từ đó chủ động xác lập quyền và biến các thành quả sáng tạo này thành tài sản trí tuệ của doanh nghiệp ■

THÁI SƠN

Tết Trung thu đến, nhu cầu tiêu dùng các loại thực phẩm, nhất là bánh trung thu tăng cao cả số lượng và chủng loại. Nếu các nguồn nguyên liệu đầu vào không rõ ràng, điều kiện chế biến, bảo quản không đảm, nhất là hàng giả, hàng kém chất lượng được đưa ra thị trường tiêu thụ... chắc chắn sẽ gia tăng nguy cơ ngộ độc thực phẩm cho người tiêu dùng.

NHỮNG ngày này, chị Ngô Quỳnh Trang (phường Hà Đông, Thành phố Hà Nội) dành khá nhiều thời gian đến các siêu thị, chợ truyền thống trên địa bàn tham khảo, lựa chọn và mua các sản phẩm phục vụ Tết Trung thu năm 2026 để tặng người thân, bạn bè. Theo chị Trang, các sản phẩm thực phẩm năm nay phong phú và đa dạng, nhất là bánh nướng, bánh dẻo được sản xuất từ các làng nghề truyền thống, cho đến các công ty lớn và đơn vị có thương hiệu. Về giá cả thì cũng chênh lệch lớn, phù hợp cho từng nhóm sản phẩm. Tuy nhiên, điều khiến chị Trang quan tâm nhất là sợ mua phải hàng giả, hàng kém chất lượng, không bảo đảm an toàn thực phẩm.

Tết Trung thu đang tới gần, nhu cầu mua sắm các loại bánh trung thu tăng cao cũng là "thời điểm vàng" để hàng giả, hàng kém chất lượng, không bảo đảm an toàn thực phẩm được trà trộn bày bán, đánh lừa người tiêu dùng. Đây là những tác nhân chính có thể gây các vụ ngộ độc thực phẩm, các bệnh truyền nhiễm qua thực phẩm đối với người tiêu dùng. Qua kiểm tra thị trường dịp Tết Trung thu năm nay, các lực lượng chức năng trên địa bàn Thành phố Hà Nội đã phát hiện, xử lý hàng chục vi phạm liên quan đến bánh trung thu, trong đó có nhiều hàng hóa không

rõ nguồn gốc, xuất xứ. Cụ thể, ngày 4/9 vừa qua, Đội quản lý thị trường số 22 (Chi cục Quản lý thị trường Thành phố Hà Nội), tiến hành kiểm tra Hồ kinh doanh tạp hóa Thu Phương (số 37 phố Nguyễn Xá, phường Tây Tựu) đã phát hiện hơn 500 bánh nướng "Mooncake" do nước ngoài sản xuất, không có hóa đơn, chứng từ chứng minh nguồn gốc hợp pháp. Toàn bộ số hàng hóa nêu trên đã được niêm phong, tạm giữ, lập hồ sơ để tiếp tục xác minh và xử lý theo quy định của pháp luật.

Cục An toàn thực phẩm (Bộ Y tế) đã có văn bản đề nghị Sở Y tế các tỉnh, thành phố phối hợp chặt chẽ các Sở Công thương, Nông nghiệp và Môi trường tăng cường kiểm tra việc chấp hành các quy định của pháp luật về an toàn thực phẩm của các cơ sở sản xuất, chế biến, kinh doanh thực phẩm trên địa bàn. Trong đó, tập trung tới các cơ sở sản xuất, kinh doanh bánh trung thu, bánh kẹo, nước giải khát, thực phẩm truyền thống sản xuất tại các làng nghề, cơ sở nhỏ lẻ; cơ sở kinh doanh dịch vụ ăn uống, thức ăn đường phố. Kịp thời truy xuất, thu hồi các sản phẩm không bảo đảm an toàn thực phẩm, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm và công khai tên cơ sở, địa chỉ, loại sản phẩm vi phạm trên các phương tiện thông tin đại chúng, nếu có dấu hiệu hình sự để xử lý chuyển cơ quan công an để xử lý theo quy định của pháp luật.

Mặt khác, phối hợp các cơ quan chức năng trên địa bàn đẩy mạnh công tác thông tin, giáo dục và truyền thông về an toàn thực phẩm trong dịp Tết Trung thu, với các nội dung trọng tâm như: tuân thủ quy định của pháp luật về an toàn thực phẩm đối với điều kiện cơ sở, trang thiết bị dụng cụ, yêu cầu vệ sinh thực hành của người trực tiếp tham gia sản xuất; quy định về nguồn gốc nguyên liệu thực

phẩm, quy định về đăng ký bản công bố, tự công bố sản phẩm, sử dụng phẩm màu, hương liệu, phụ gia, bao bì thực phẩm, ghi nhãn sản phẩm...

Trước sự gia tăng nhu cầu tiêu thụ bánh Trung thu, cùng với điều kiện thời tiết thất thường, tạo điều kiện cho các vi khuẩn phát triển, dẫn đến nguy cơ ngộ độc thực phẩm cao, các chuyên gia lĩnh vực an toàn thực phẩm khuyến cáo người tiêu dùng nên mua bánh Trung thu có nguồn gốc rõ ràng như tên nhà sản xuất, địa chỉ nơi sản xuất, hướng dẫn sử dụng bảo quản... Chỉ mua, sử dụng thực phẩm có nhãn mác đầy đủ, không bị dập nát, biến dạng, bao bì không bị rách nát, không có màu sắc khác thường, không bị thiu, mốc, hư hỏng, không có mùi lạ, nhất là sản phẩm phải ghi ngày sản xuất, hạn sử dụng và phải còn hạn sử dụng. Khi mua các loại bánh trung thu về, người tiêu dùng cần bảo quản sản phẩm ở nơi sạch sẽ, được che đậy, tránh bụi bẩn, mưa nắng, côn trùng xâm nhập, bảo quản theo quy định trên nhãn mác, sử dụng sản phẩm theo hướng dẫn của nhà sản xuất.

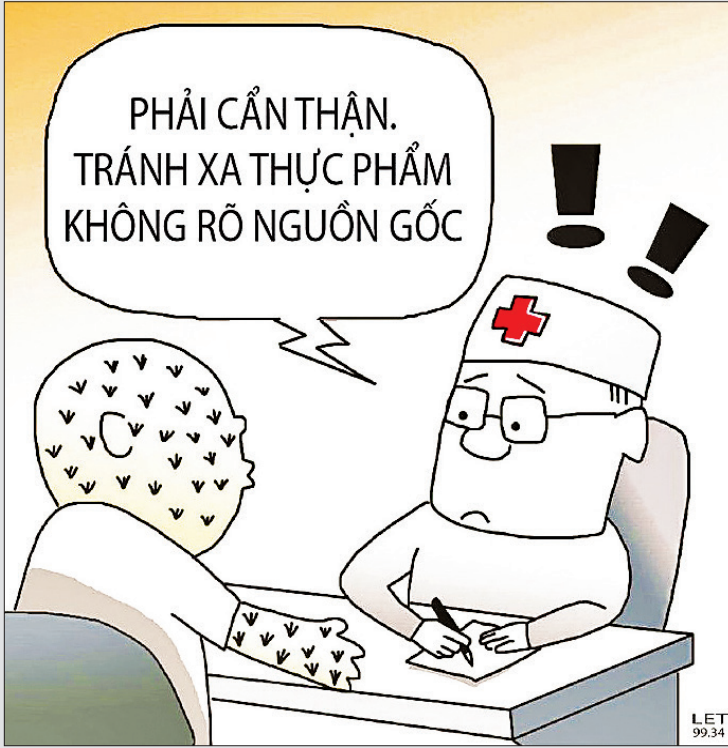
Các chuyên gia dinh dưỡng cũng khuyến cáo người tiêu dùng không nên ăn quá nhiều bánh và các thực phẩm giàu đạm, mỡ, đường dịp này trong khẩu phần ăn để tránh rối loạn hấp thu; khi có những bất thường về sức khỏe do ăn uống, cũng như phát hiện những dấu hiệu bất thường của sản phẩm cần đến ngay cơ sở y tế để được tư vấn, hỗ trợ kịp thời; báo cáo với chính quyền địa phương để kiểm tra, xử lý kịp thời theo quy định của pháp luật.

Đây là những tiến đề cần ban để bảo vệ sức khỏe, giảm nguy cơ ngộ độc thực phẩm và các bệnh truyền nhiễm qua thực phẩm cho bản thân và gia đình khi Tết Trung thu đang về ■

Độc hiểm họa

Theo thống kê, 6 tháng đầu năm 2026, cả nước ghi nhận 58 vụ ngộ độc thực phẩm với 1.573 người mắc và 10 trường hợp tử vong, tăng 23 vụ so với cùng kỳ năm trước. Chính phủ đã yêu cầu các bộ, ngành, địa phương tập trung triển khai đồng bộ và quyết liệt các giải pháp phòng, chống ngộ độc thực phẩm, trong đó ưu tiên bảo đảm an toàn thực phẩm tại các cơ sở giáo dục; đẩy nhanh chuyển đổi số, xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về an toàn thực phẩm theo chuỗi từ sản xuất, chế biến, lưu thông đến tiêu dùng; tăng cường thanh tra, kiểm tra, đấu tranh và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm về an toàn thực phẩm... Về phía mỗi người dân, hãy luôn ý thức tự bảo vệ mình trong tiêu dùng hàng ngày, bằng việc đầu tiên là nói không với thực phẩm không rõ nguồn gốc, xuất xứ ■

Tránh xa thực phẩm không rõ nguồn gốc

Chùm tranh của: HUY CHƯƠNG, HỒNG QUANG, LET

ACV

TỔNG CÔNG TY CẢNG
HÀNG KHÔNG VIỆT NAM-CTCP
AIRPORTS CORPORATION OF VIETNAM

The Hub to Dynamic Vietnam

HỆ THỐNG CẢNG HÀNG KHÔNG TRỰC THUỘC

CẢNG HKQT NỘI BÀI
CẢNG HKQT TÂN SƠN NHẤT
CẢNG HKQT ĐÀ NẴNG
CẢNG HKQT LONG THÀNH

CẢNG HKQT CẦN THƠ
CẢNG HKQT PHÚ BÀI
CẢNG HKQT CÁT BÌ
CẢNG HKQT VINH

CẢNG HKQT LIÊN KHƯƠNG
CẢNG HKQT CAM RANH
CẢNG HK RẠCH GIÀ
CẢNG HK ĐIỆN BIÊN

CẢNG HK ĐỒNG HỚI
CẢNG HK THỌ XUÂN
CẢNG HK PHÚ QUẬT

CẢNG HK TUY HOÀ
CẢNG HK PLEIKU
CẢNG HK CÔN ĐẢO

CẢNG HK CÀ MAU
CẢNG HK CHU LẠI
CẢNG HK BUÔN MA THUỘT

ACV

TỔNG CÔNG TY CẢNG
HÀNG KHÔNG VIỆT NAM-CTCP
AIRPORTS CORPORATION OF VIETNAM

TỔNG CÔNG TY CẢNG HÀNG KHÔNG VIỆT NAM - CTCP

Trụ sở chính: 58 Trường Sơn, phường Tân Sơn Hòa, TP Hồ Chí Minh
Tel: (028) 3848 5383 | Fax: (028) 3844 5127
Email: vptct@acv.vn | Website: www.acv.vn

PVEP
Tiên phong khai nguồn năng lượng

Năng lực điều hành
hoạt động dầu khí
khắp toàn cầu

Chuyên nghiệp,
hiệu quả, đóng góp
quan trọng cho
phát triển kinh tế
đất nước

Góp phần
tích cực đảm bảo
an sinh xã hội,
an ninh năng
lượng quốc gia

Cam kết mạnh mẽ,
hành động trách nhiệm
vì một môi trường
bền vững

PETROVIETNAM
PVEP

TỔNG CÔNG TY THĂM ĐÒ KHAI THÁC DẦU KHÍ
www.pvep.com.vn

Trụ sở: Tầng 26, Tòa nhà CharmVit, 117 Trần Duy Hưng, Yên Hòa, Hà Nội | Tel: 024 - 37726001 | Fax: 024 - 37726027 | Email: pvep.hn@pvep.com.vn

Cán bộ xã “lên sóng” kể chuyện văn hóa

(Tiếp theo trang 8)

Kể từ ngày 1/7/2025 khi chính quyền địa phương hai cấp chính thức vận hành, một hình ảnh mới dần trở nên quen thuộc ở nhiều vùng quê: Bí thư, Chủ tịch xã cầm điện thoại thông minh, tự tay quay clip, livestream cùng người dân, giới thiệu cảnh sắc, nếp sống văn hóa bản làng, quảng bá đặc sản vùng miền. Khung hình đôi khi còn chưa chuyên nghiệp, giọng nói đôi lúc vấp vấp, nhưng chính sự mộc mạc ấy tạo nên sức hút riêng. Nhờ đó, nông sản có thêm đầu ra, bản sắc vùng miền được lan tỏa, mối liên hệ giữa chính quyền với Nhân dân thêm gần gũi.

TỪ CHỈ ĐẠO SANG ĐỒNG HÀNH

Tranh thủ buổi sáng cuối tuần, anh Nguyễn Duy Tư, Bí thư Đảng ủy xã Vân Sơn (Phú Thọ), quần áo chỉnh tề, mang điện thoại phóng xe máy tới những điểm có phong cảnh đẹp của địa phương. Trước ống kính, anh say sưa giới thiệu về Vân Sơn, nơi hơn 99% dân số là người Mường, với những cánh rừng nguyên sinh, thác nước kỳ vĩ, hang động còn nguyên sơ. Dù góc quay có khi bị nghiêng, lời nói còn vấp vấp, song những video chân phương ấy chỉ sau vài giờ đăng tải đã cán mốc cả triệu lượt xem.

Nhiệm vụ ở xã vùng cao đặc biệt khó khăn này chưa lâu, điều khiến anh Tư trăn trở là mảnh đất giàu tiềm năng nhưng ít người biết tới. Câu trả lời anh tìm được nằm ngay trên chiếc điện thoại cá nhân: Một đoạn clip ngắn có thể đưa hình ảnh quê hương đi xa chỉ trong thời gian ngắn. Tối tối, anh cầm cu-i-dung video, sáng sớm lại tranh thủ chạy bộ quanh thôn bản tìm góc quay mới. Gần một năm kiên trì, quý mỗi thước phim về Vân Sơn liên tục lên xu hướng, khách du lịch tìm đến ngày một đông.

Câu chuyện của anh Tư không phải cá biệt, mà là một lát cắt trong bức tranh đời

thay đang diễn ra ở nhiều địa phương. Tại xã Thiên Phú, một xã miền núi cao của tỉnh Thanh Hóa với 90% trong tổng 150 km² diện tích là rừng, ba dân tộc Thái, Mường, Kinh cùng chung sống với nếp nhà sàn, điệu xòe, tiếng khuya luống đậm bản sắc. Chủ tịch Ủy ban nhân dân (UBND) xã Phan Văn Đại kể, đời sống người dân còn nhiều khó khăn nên anh cùng lãnh đạo xã chọn hướng phát triển sinh kế gắn với văn hóa: Tổ chức phiên chợ định kỳ hai lần mỗi tháng, vừa để người dân trao đổi sản vật, vừa là dịp giao lưu ẩm thực, văn nghệ. Tham gia phiên chợ, chính người dân lại hào hứng đăng hình ảnh Thiên Phú lên trang cá nhân. Song song đó, xã xây dựng hệ thống kênh thông tin chính thống, từ cổng thông tin điện tử đến các kênh của Hội Nông dân, Đoàn Thanh niên, Công an xã hiện diện trên mạng xã hội. Nhờ vậy, Thiên Phú dần được biết đến nhiều hơn, du lịch khởi sắc.

Cách làm tương tự đang lan rộng. Giữa vườn dưa lưới sai trĩu quả ở xã Bạch Thông (Thái Nguyên), chị Ma Thị Mân, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch Hội đồng nhân dân xã, cũng thường xuyên có mặt tại vườn sầu riêng, livestream giúp nông dân bán hàng, quảng bá đặc sản địa phương, góp phần khích lệ những người nông dân vốn chỉ quen việc đồng áng mạnh dạn bước vào đời sống số. Tại Hà Nội, phong cách làm việc của cán bộ cơ sở cũng chuyển biến rõ nét. Lãnh đạo xã Thường Tín tham gia giới thiệu sản phẩm làng nghề; Chủ tịch UBND xã Văn Đình tích cực quảng bá đặc sản vịt; lãnh đạo xã Đa Phúc trực tiếp chia sẻ quy trình sản xuất, chất lượng sản phẩm OCOP. Kết quả thu lại rất tích cực, tiêu biểu như

xã Phượng Dực chỉ sau hai tháng triển khai chương trình hỗ trợ chuyển đổi số (tháng 7-8/2026), đã giúp người dân dựng được 704 kênh bán hàng trực tuyến, trong đó 117 kênh vượt mốc 1.000 lượt theo dõi. Theo anh Phan Văn Đại, khi cán bộ chủ động quảng bá về địa phương mình, họ vừa góp phần định hướng du lịch, xây dựng hình ảnh chính quyền thân thiện, vừa tự rèn thêm năng lực cho bản thân.

Nhà báo Nguyễn Xuân Thủy, Trưởng ban Điện tử, tạp chí Văn nghệ Quân đội, cũng hào hứng khi nhận xét về sự chuyển biến rõ nét ở cơ sở trong việc quảng bá, đa dạng hóa sản phẩm văn hóa trên môi trường số. Ông nhắc tới trường hợp xã Võ Tranh (Thái Nguyên), nơi những đôi múa tặc xình của người Sán Chay, một di sản văn hóa phi vật thể quốc gia từng lặn lẽ suốt nhiều năm qua, được đánh thức trở lại nhờ gắn với hoạt động xúc tiến du lịch, văn hóa chế địa phương.

TAO NỀN TẢNG CHO SỰ PHÁT TRIỂN ĐÈN VŨNG

Dù vậy, chính những người trong cuộc cũng thẳng thắn nhìn nhận quảng bá theo kiểu trên chỉ tạo hiệu ứng nhất thời. Chị Ma Thị Mân cho rằng, giá trị lâu dài của một phiên livestream không nằm ở số đơn chốt được, mà ở khả năng giữ khách quay lại, bảo đảm chất lượng, giao đúng hẹn. Tại Vân Sơn, chính quyền xã xác định quảng bá chỉ là bước khởi đầu; hạ tầng giao thông, chỗ lưu trú, liên kết tour tuyến vùng mới là bài toán cần giải, thay vì chỉ trông vào vài đoạn clip gây sốt.

Nhà báo Nguyễn Xuân Thủy chỉ ra điểm nghẽn hiện nay: Không ít địa phương vẫn loay hoay ở khâu đóng gói sản phẩm văn hóa, du lịch thành nội dung số đủ sức hấp dẫn để lan tỏa. Theo ông, điều cần làm là kiến tạo một mạng lưới “sứ giả văn hóa mạng” đủ sức bắt kịp những biến động trên không gian mạng, trong đó công chức văn hóa-xã hội ở cấp xã cần là người tiên phong, còn ngành văn hóa, thể thao và du lịch các tỉnh giữ vai trò định hướng, tập huấn kỹ năng, kết nối các “sứ giả” ấy thành mạng lưới chung của tỉnh, của vùng.

Từ kinh nghiệm ở Thiên Phú, anh Phan Văn Đại nhấn mạnh điều kiện tiên quyết vẫn nằm ở con người: Cán bộ phải thấm nhuần quan điểm văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, là động lực và trụ cột của phát triển bền vững. Chỉ khi nhận thức đúng, sản phẩm truyền thông làm ra mới thật sự có giá trị lâu dài. Anh đề nghị cán bộ cơ chế khuyến khích, bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám làm, đồng thời đưa nhiệm vụ quảng bá văn hóa vào tiêu chí đánh giá cán bộ, đảng viên hằng năm, để việc “kể chuyện” văn hóa trên nền tảng số không chỉ trông vào nhiệt tình cá nhân, mà trở thành nền nếp chung của cả hệ thống cơ sở.

Điều đáng quý trong những thước phim còn vung vế của một bí thư xã vùng cao, trong phiên chợ rộn ràng nơi miền núi xa xôi hay những buổi livestream giữa vườn cây trĩu quả, có lẽ không phải là cách quay dựng hay có bao nhiêu người xem mà là qua những việc rất đời bình thường ấy, người cán bộ cơ sở đang đến gần người dân hơn. Họ kể chuyện về bản làng, về mùa màng, về những phong tục đã gần bó với đời sống bao thế hệ, bằng chính những gì mình biết và mình yêu. Khi mỗi cán bộ xã trở thành một “đại sứ” tự nguyện của quê hương, khi mỗi chiếc điện thoại thông minh trở thành cây cầu nối những bản làng xa xôi với thế giới rộng lớn, văn hóa Việt Nam tiếp tục lan tỏa sâu rộng trong đời sống hằng ngày và đóng góp tích cực vào sự phát triển của đất nước ■

Dưới tán rừng U Minh Hạ

(Tiếp theo trang 8)

Rau muống đồng tự nhiên dưới kênh rạch trong rừng được nhóm thợ rừng thu hoạch trên đường về để phục vụ bữa ăn (Ảnh HUU TÙNG)

dại đẳng ở miền tây. Nguồn nước trời tự nhiên này giúp thâm thực vật dưới chân rừng phát triển dày đặc. Đây cũng là điều kiện lý tưởng để lươn đồng tìm về các con kênh có cỏ lác, bèo cám trong rừng để trú ẩn và tìm thức ăn.

NĂNG CAO Y THỨC GIỮ RỪNG

Theo chân cha, ông đi rừng từ tám bề nên đến nay, thợ rừng Trịnh Trọng Tín (ngụ xã Khánh Lâm) đã có hơn 15 năm trong nghề, dù tuổi mới ngoài 25. Đến giờ, Tín hiểu từng hơi thở của rừng, thuộc lòng từng con rạch, dòng kênh.

Tín bộc bạch, chỉ cần nhìn màu sắc mặt nước, nghe hướng gió thổi là biết lươn đang tu ở đâu. Người thợ rừng trẻ tiết lộ: “Những mé kênh nước sâu có cỏ lác tùm tùm, lá chuyển màu vàng ủa là nơi cá nhò tu về ăn bả cỏ, lươn to chắc chắn sẽ mò tới săn cá. Khi trời chuyển mưa lớn, lươn có tập tính vượt lên chỗ cao tìm nơi nên thợ rừng dời trum lên vùng nước nông hơn sẽ có nhiều lươn”.

Với nhóm thợ rừng Út Bảy, kỹ thuật gài trum đôi hồi sự khéo léo và tỉ mỉ. Miệng trum luôn phải ở hướng xuôi chiều

gió để hương môi tỏa rộng theo dòng chảy. Muốn bắt được “lươn cụ, lươn khủng”, miệng trum phải gài sâu dưới mặt bùn. Tuy nhiên, phần đuôi trum buộc phải nhô lên khỏi mặt nước chừng nửa gang tay. Làm như vậy để ống trum luôn có khoảng không không khí, lươn chui vào không bị ngộp thở mà chết trước khi người thợ đến dỡ.

Mỗi thao tác gài trum đều nhẹ nhàng, cẩn trọng để không làm động vùng nước chung quanh. Ở khu vực rừng sản xuất của xã Khánh Lâm, nhóm của Út Bảy, Tín và Trí nhận thuê hơn 300 ha đất để khai thác các sản vật tự nhiên dưới tán rừng tràm. Họ chia rừng thành từng khu rộng khoảng 50 ha để khai thác xoay vòng. “Cách làm này giúp môi trường có thời gian phục hồi, vừa lúc lươn, cá kịp sinh sôi nảy nở cho lứa sau”, thợ rừng Minh Trí tâm sự.

Sống dựa vào rừng nên nhóm của Trí ai cũng năng nui, có ý thức giữ rừng, lươn, cá hay rắn bắt được còn nhò đều được anh em nhẹ tay thả lại môi trường tự nhiên để gây đàn cho mùa sau. Và tuyệt đối không xâm phạm các loài động vật hoang dã thuộc danh mục cấm.

Sáng sớm hôm sau, khi sương mờ còn giăng trên lá tràm, nhóm của Út Bảy lại chạy vô lải vô rừng, đi dỡ trum. Tiếng đốc ống trum nghe “bộp bộp”, vang lên giữa tĩnh lặng rừng xanh, khoảng 50 ống trum của nhóm Út Bảy thu về hơn 10 kg lươn rừng béo vàng, thu về hơn 2 triệu đồng. Ở miệt sông nước Cà Mau, lươn rừng loại lớn thuộc hàng hiếm, luôn giữ giá ổn định ở mức hơn 200.000 đồng/kg.

Trên đường trở về, nhóm thợ rừng hái vội mớ rau muống đồng dưới kênh, bẻ vài chùm trái giác (loại quả rừng có vị chua như quả me, khế, sấu...). Chỉ đơn giản vậy thôi nhưng nhóm của Út Bảy đã có mâm cơm ấm cúng với đĩa lươn xào sả ớt và nôi canh chua trái giác nấu rau muống rừng đậm vị. Tiếng cười nói rôm rả hòa cùng chén rượu sâm đất đưa hơi làm tan biến bao mệt nhọc sau ngày dài lội rừng.

Nghề đặt trum của nhóm thợ rừng đi qua biết bao mùa mưa nắng, không chỉ mang lại nguồn thu nhập trang trải cuộc sống gia đình dưới tán rừng tràm, mà ở đó còn đúc kết nét văn hóa ẩm thực dân dã, đặc trưng của vùng đất phương Nam ■

Hà Nội FC thua đậm 1-4 trên sân nhà

Tối 12/9, trong khuôn khổ vòng hai Giải bóng đá vô địch quốc gia LPBank V.League 1-2026/2027 trên sân Hàng Đẫy, Hà Nội FC đã bất ngờ để thua Sông Lam Nghệ An với tỷ số đậm 1-4.

Sau thất bại ở trận ra quân, Hà Nội FC mong muốn có một chiến thắng để nâng cao tinh thần và tạo đà cho các vòng đấu tiếp theo. Họ chủ động nhập cuộc tấn công ngay từ đầu và tạo được một số tình huống nguy hiểm, song các cầu thủ Taggart, Hoàng Hên, Xuân Bình lại bỏ lỡ. Tập trung lên bóng nhằm tìm kiếm bản

thắng, đội chủ nhà sở hữu đề lộ khoảng trống cho đối thủ khai thác. Trong một tình huống như vậy ở phút 35, từ đường Đầy, Hà Nội FC đã bất ngờ để thua Sông Lam Nghệ An với tỷ số đậm 1-4.

Sau thất bại ở trận ra quân, Hà Nội FC mong muốn có một chiến thắng để nâng cao tinh thần và tạo đà cho các vòng đấu tiếp theo. Họ chủ động nhập cuộc tấn công ngay từ đầu và tạo được một số tình huống nguy hiểm, song các cầu thủ Taggart, Hoàng Hên, Xuân Bình lại bỏ lỡ. Tập trung lên bóng nhằm tìm kiếm bản

thi đấu bế tắc, thiếu nỗ lực và sự sắc bén cần thiết. Trước một đối thủ như vậy, tuy chơi phòng ngự phản công, Sông Lam Nghệ An vẫn có thêm hai bàn thắng liên tiếp do Quang Vinh lập công ở các phút 85 và 89. Trong phút bù giờ của hiệp hai, Văn Tùng đã kịp mang về một bàn thắng danh dự cho Hà Nội FC.

Chiều tối nay (13/9), trên sân Pleiku và Hà Tĩnh diễn ra hai trận đấu còn lại của vòng hai V.League 1-2026/2027 giữa các cặp đấu: Hoàng Anh Gia Lai gặp Hải Phòng và Hồng Lĩnh Hà Tĩnh gặp Thành phố Đồng Nai ■

Pha tranh bóng giữa cầu thủ Hà Nội FC và Sông Lam Nghệ An (áo vàng) (Ảnh VPF)

Chiến lược và lộ trình cho hệ thống y tế bền vững

(Tiếp theo trang 1)

ngân sách nhà nước. Bên cạnh đó, thuế thuốc lá, rượu bia và xổ số là nguồn bổ sung; tiếp tục cải cách bảo hiểm y tế xã hội gắn với mở rộng bảo hiểm y tế bổ sung; thúc đẩy các giải pháp hợp tác công-tư, nâng cao khả năng tiếp cận y tế cho người dân. Thời gian qua, một số cơ chế kết hợp công-tư như: Thỏa thuận tiếp cận cơ quản lý (MEA), Chương trình hỗ trợ tiếp cận bệnh nhân (PAP) đã đem lại hiệu quả, giúp người bệnh tiếp

cận các loại thuốc mới. Để hiện thực hóa các mục tiêu của Nghị quyết số 72/NQ-TW đến năm 2030, Việt Nam cần một lộ trình tài chính y tế khả thi, ưu tiên nguồn lực công, sử dụng ngân sách hiệu quả và huy động sự phối hợp liên ngành, công-tư.

Tại hội thảo chuyên đề “Đổi mới đột phá tài chính y tế đáp ứng yêu cầu thực hiện bảo hiểm y tế toàn dân trong giai đoạn mới”, một số chuyên gia tài chính quốc tế cho rằng,

Việt Nam có du đưa tài khóa lớn để tăng đầu tư y tế khi GDP tiếp tục tăng mạnh đến năm 2030, nợ công dưới 30% GDP và chi phí trả lãi thấp là những điều kiện thuận lợi để mở rộng chi tiêu y tế mà vẫn bảo đảm ổn định tài khóa.

Với định hướng chính sách rõ ràng, Việt Nam đang có cơ hội mở rộng không gian tài khóa cho y tế và xây dựng một nền tảng tài chính bền vững hơn cho bảo hiểm y tế toàn dân ■

THỜI SỰ QUỐC TẾ

Cảnh báo nguy cơ lợi dụng công nghệ cao cho các mục đích khủng bố

Được đưa ra ngày 11/9, sau cuộc họp của Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc về vấn đề khủng bố, diễn ra trùng với dịp tưởng niệm 25 năm các vụ tấn công khủng bố ngày 11/9/2001 tại Mỹ, tuyên bố của Chủ tịch Hội đồng Bảo an bày tỏ quan ngại sâu sắc về sự gia tăng cường độ, tính chất ngày càng phức tạp và sự biến đổi không ngừng của các vụ tấn công khủng bố; về việc ngày càng nhiều công nghệ mới bị lợi dụng cho các mục đích khủng bố.

Điều rất đáng lo ngại là các phần tử khủng bố và những kẻ ủng hộ

chúng ngày càng gia tăng sử dụng internet cũng như các công nghệ thông tin và truyền thông khác cho các mục đích khủng bố. Trước thực trạng này, Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc nhấn mạnh sự cần thiết phải tăng cường hợp tác giữa các quốc gia thành viên nhằm ngăn chặn và chống lại việc sử dụng các công nghệ thông tin và truyền thông mới cũng như các công nghệ khác cho mục đích khủng bố.

Một phần tư thế kỷ sau thảm kịch 11/9/2001, Bộ An ninh Nội địa Mỹ (DHS) cho rằng, thực trạng đe dọa

khủng bố tại nước này đã thay đổi đáng kể. Theo DHS, trước thảm kịch 11/9, mỗi quan ngại chủ yếu tập trung vào các tổ chức khủng bố quốc tế có cơ cấu tập trung. Hiện nay, các cá nhân hoặc những nhóm nhỏ có xu hướng tự lập kế hoạch và tiến hành các vụ tấn công. Sự phát triển nhanh chóng của công nghệ đang tạo thêm những thách thức mới. Các đối tượng khủng bố ngày càng thử nghiệm công nghệ AI tạo sinh, có thể được sử dụng để phục vụ tuyên truyền hoặc hỗ trợ phát triển vũ khí, chất nổ và tác nhân sinh học ■

Campuchia và Myanmar đẩy mạnh hợp tác trong các lĩnh vực then chốt

Campuchia và Myanmar đã ký 4 văn kiện nhằm tăng cường hợp tác trong các lĩnh vực then chốt. Lễ ký diễn ra ngày 11/9, dưới sự chứng kiến của Thủ tướng Campuchia Hun Manet và Tổng thống Myanmar Min Aung Hlaing, ngay sau cuộc gặp song phương giữa hai nhà lãnh đạo tại Cung điện Hòa bình ở Phnom Penh. Các văn kiện được ký kết bao gồm các hiệp định về: Tránh đánh thuế hai lần đối với thuế thu nhập và ngăn ngừa trốn thuế; Khuyến khích và bảo hộ đầu tư lẫn nhau; Hợp tác văn hóa; Hợp tác trong lĩnh vực truyền thông và thông tin.

Trước đó, Chủ tịch Thượng viện Campuchia Hun Sen và Tổng thống Myanmar Min Aung Hlaing đã thảo luận về quan hệ song phương cũng như các biện pháp nhằm tăng cường hơn nữa hợp tác giữa hai nước. Theo người phát ngôn Thượng viện Campuchia Chea Thyrieth, ông Hun Sen đánh giá chuyến thăm của Tổng thống Min Aung Hlaing tới Campuchia có ý nghĩa quan trọng trong việc tăng cường quan hệ song phương. Về thương mại, ông Hun Sen cho rằng kim ngạch thương mại giữa hai nước vẫn còn khiêm tốn và hai bên đang nỗ lực thúc đẩy giao

thương. Kim ngạch thương mại song phương đạt khoảng 35 triệu USD vào năm 2025, cho thấy tiềm năng lớn để hai nước tiếp tục mở rộng hợp tác trong lĩnh vực này.

Tổng thống Min Aung Hlaing bày tỏ sẵn sàng chào đón các nhà đầu tư Campuchia đến Myanmar và khuyến khích họ tìm hiểu các cơ hội đầu tư tại nước này. Ngoài ra, ông Min Aung Hlaing ủng hộ sáng kiến của ông Hun Sen về việc thành lập hiệp hội các nhà xuất khẩu gạo trên tinh thần của Chiến lược Hợp tác Kinh tế Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong (ACMECS) ■

APEC đạt đồng thuận về hợp tác năng lượng

Hội nghị Bộ trưởng Năng lượng APEC (Ảnh TÂN HOA XÃ)

Phát biểu tại cuộc họp báo giới thiệu về kết quả Hội nghị Bộ trưởng Năng lượng Diễn đàn Hợp tác kinh tế châu Á-Thái Bình Dương (APEC) lần thứ 16 năm 2026 diễn ra tại Bắc Kinh, Trung Quốc, chiều 11/9, ông Vương Hồng Chí, Chủ tịch Hội nghị

Bộ trưởng Năng lượng APEC năm 2026, Cục trưởng Cục Năng lượng quốc gia Trung Quốc cho biết, hội nghị đã hình thành hệ thống thành quả theo mô hình “1+3+5”. Với sự tham dự của khoảng 300 đại biểu, bao gồm các bộ trưởng năng lượng

hoặc đại diện từ các nền kinh tế APEC và lãnh đạo các tổ chức quốc tế, hội nghị nhằm tăng cường hợp tác khu vực về bảo đảm an ninh năng lượng và thúc đẩy chuyển dịch sang năng lượng sạch tại khu vực châu Á-Thái Bình Dương.

Hội nghị Bộ trưởng Năng lượng APEC lần thứ 16 năm 2026 đã ra “Tuyên bố chung của Hội nghị Bộ trưởng Năng lượng APEC năm 2026”; thông qua 3 văn kiện đạt được sự đồng thuận trong các lĩnh vực chuyển môn, gồm “Tầm nhìn và Hành động của APEC về Năng lượng chất lượng cao và bao trùm”, “Khuyến nghị chính sách của APEC về Tăng cường sức mạnh cộng hưởng giữa AI và năng lượng (giai đoạn 2026-2030)”, và “Quy tắc không mang tính ràng buộc của APEC về Thúc đẩy sự cộng hưởng trong an ninh năng lượng”; đồng thời đưa ra 5 cam kết tự nguyện của nền kinh tế chủ nhà.

Theo ông Vương Hồng Chí, Tuyên bố chung thể hiện tinh thần chủ nghĩa đa phương đích thực và mang đến một cách tiếp cận mang đậm dấu ấn châu Á-Thái Bình Dương đối với cục diện năng lượng toàn cầu ■

BÌNH LUẬN QUỐC TẾ

Sức ép từ giá dầu

ANH THU

Cuộc xung đột tại Trung Đông đẩy chi phí năng lượng tăng cao, gián đoạn nguồn cung, khiến châu Âu, vốn phụ thuộc vào nhiên liệu hóa thạch nhập khẩu, phải chật vật ứng phó. Trước sức ép lạm phát tăng vọt, Ngân hàng Trung ương châu Âu (ECB) vừa quyết định tăng lãi suất cơ bản thêm 0,25 điểm phần trăm lên 2,5%, trong khi Liên minh châu Âu (EU) thúc đẩy các chiến lược nhằm chủ động hơn trước các “cú sốc” năng lượng toàn cầu.

Đây là lần thứ hai ECB thất bại chính sách tiền tệ kể từ đầu năm đến nay. Tại Khu vực đồng tiền chung châu Âu (Eurozone), lạm phát đã chạm mức 3,3% trong tháng 8 vừa qua. Trong khi đó, ECB dự báo kinh tế Eurozone tăng trưởng 0,9% trong năm 2026, sau đó tăng lên mức 1,4% trong năm 2027 và 1,5% trong năm 2028. Theo ECB, các kịch bản mới về cú sốc năng lượng cho thấy kết quả đối với tăng trưởng và lạm phát có thể rất khác nhau, tùy thuộc vào mức độ, và thời gian kéo dài của cú sốc.

Kể từ khi căng thẳng quân sự leo thang tại Trung Đông, EU đã phải chi thêm hơn 24 tỷ euro cho năng lượng nhập khẩu vì giá tăng chóng mặt, trong khi sản lượng nội khối không tăng. Giá dầu duy trì ở mức cao sau các vụ tấn công mới nhằm vào hoạt động vận tải biển quanh

Eo biển Hormuz làm gia tăng sức ép đối với các nền kinh tế châu Âu vốn phụ thuộc lớn vào nguồn năng lượng nhập khẩu. Theo Cơ quan Thống kê Liên minh châu Âu (Eurostat), EU nhập khẩu 471,3 triệu tấn dầu thô trong năm 2024, trong khi sản lượng trong khối chỉ đạt 15,5 triệu tấn, tương đương mức phụ thuộc dầu nhập khẩu 96,6%. Cuộc khủng hoảng Trung Đông đẩy giá ngăn hạn lên quá cao, làm suy yếu động lực tài chính trong việc nạp đầy các kho lưu trữ tại một số quốc gia châu Âu, mức lưu trữ khí đốt của châu Âu hiện ở mức thấp bất thường. Điều này được xem là một cảnh báo rõ ràng về nguy cơ xảy ra những rủi ro do phụ thuộc nhiều vào nguồn cung bên ngoài.

Cơ quan Năng lượng quốc tế (IEA) nhận định, chính phủ các nước nên cân nhắc thành lập các nguồn dự trữ chiến lược, áp dụng các hợp đồng

linh hoạt hơn và tăng cường hợp tác quốc tế chặt chẽ nhằm chuẩn bị ứng phó với tình trạng thiếu hụt trong tương lai. Để tăng cường an ninh năng lượng và khả năng chống chịu của nền kinh tế châu Âu trước các biến động địa chính trị, EU đã đưa ra chiến lược tăng cường phối hợp giữa các quốc gia thành viên, lấp đầy kho dự trữ khí đốt dưới lòng đất, linh hoạt trong quản lý dự trữ năng lượng và sử dụng các kho dự phòng dầu mỏ trong trường hợp khẩn cấp. Chiến lược của EU cũng tập trung đẩy mạnh điện khí hóa và phát triển năng lượng sạch nội khối; đẩy mạnh phát triển các hệ thống lưu trữ năng lượng nhằm giảm tình trạng lãng phí điện từ các nguồn tái tạo và giảm phụ thuộc vào nhiên liệu hóa thạch trong bối cảnh nhu cầu tiêu thụ điện ngày càng gia tăng. Hiện EU sản xuất điện từ năng lượng tái tạo lớn hơn bao giờ hết. Tuy nhiên, do năng lực lưu trữ còn hạn chế, một phần đáng kể lượng điện dư thừa không thể tích trữ để sử dụng vào thời điểm nhu cầu tăng cao. Nhu cầu điện của châu Âu tăng nhanh nhờ sự phổ biến của xe điện, hệ thống sưởi sử dụng bơm nhiệt và các trung tâm dữ liệu phục vụ trí tuệ nhân tạo (AI), khiến việc mở rộng năng lực lưu trữ trở thành một trong những ưu tiên hàng đầu của EU.

Trong bối cảnh căng thẳng tiếp diễn ở Trung Đông, ECB dự báo lạm phát sẽ duy trì ở mức cao hơn đáng kể so với mục tiêu 2% trong một thời gian dài. Dự báo ECB sẽ có thêm hai đợt tăng lãi suất nữa từ nay đến giữa năm 2027, khi “cơn sốt giá dầu” đang tạo sức ép kinh tế lớn lên Lục địa già ■

Cán bộ xã “lên sóng” kể chuyện văn hóa

THI PHONG

(XEM TRANG 7)

Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐND xã Bạch Thông (Thái Nguyên) Ma Thị Mận cùng nông dân livestream giới thiệu sản phẩm.

Dưới tán rừng U Minh Hạ

HỮU TÙNG

Những tháng trời sa mưa, rừng U Minh Hạ khoác lên mình màu xanh ngát trải dài tít tắp. Dưới tán rừng rậm rạp ấy, dòng nước phen đỏ quạch lững lờ chảy qua các tuyến kênh xẻ dọc, ngang. Nước ngập những trảng cỏ, len lỏi qua từng gốc tràm già. Đó cũng là lúc những thợ rừng xứ Cà Mau vào mùa cầm câu, đặt trum bắt lươn.

Giữa muôn vàn cách đánh bắt sản vật đồng quê, cái ống trum lươn của lưu dân thời mớ đất vẫn được xem là sáng tạo, gói trọn sự tinh tế trong cách ứng xử khéo léo với thiên nhiên. Chẳng thế mà dân gian xưa nể trọng thợ bắt lươn, trong các nghề sản bắt chỉ xếp sau thầy bắt rắn.

BÍ QUYẾT CỦA NGHỀ THỢ RỪNG

Trở lại miệt rừng xã Khánh Lâm (Cà Mau) lần này, chúng tôi theo nhóm thợ rừng Bùi Ut Bảy đi đặt trum bắt lươn.

Trời chiều buông nắng nhẹ. Trên các đồng kênh sâu trong rừng, chiếc võ lái của Ut Bảy rẽ sóng lượn lách vô rừng. Tiếng chân vịt của máy dùi tìm xè xè phá tan không gian yên tĩnh. Nhóm thợ rừng lặng lẽ vạch cỏ, rẽ lũng, tỉ mỉ chọn từng góc êm thích hợp nhất để gài trum.

Ống trum khi xưa làm bằng tre gai già, đốt dài, vỏ mỏng, được đục thông mất tí mĩ và chứa lại một chút cùng. Lâm ống tre khá vất vả, phải ngâm nước mặn rồi phơi khô để không bị mối mọt. Ngày nay, tre già hiếm gặp, lại muốn gọn nhẹ nên thợ rừng thay bằng ống nhựa PVC.

Theo lý giải của thợ rừng Trịnh Trọng Tín, ống nhựa vừa nhẹ, dễ mang vác với số lượng lớn, lại xài bền qua nhiều mùa mưa. Nhưng dù có thay chất liệu gì thì phần “hồn” của cái ống trum vẫn nằm ở cái hom làm bằng nan trúc chẻ mỏng vút nhọn bóng. Cái hom gài sao cho lươn trườn vào ăn mồi thì dễ, nhưng không thể nào quay đầu bỏ ra. Muốn vậy, nan trúc làm hom phải chọn tre trúc già, chẻ mỏng, chuốt thật mượt tay để lươn trườn qua mượt mà và không bị xước da”.

Qua nhiều năm mưu sinh, dân xứ rừng như Ut Bảy thuộc nằm lòng câu nói truyền tai nhau đầy chiêm nghiệm của người xưa: “Cá chết vì lưới, lươn chết vì mồi”. Mỗi truyền thống thường là ốc bươu vàng, cua đồng, cá lóc nhỏ hay nhái bầm nhuyển. Tất cả đem trộn với xác dừa khô chiên lên thơm phức. Thợ rừng như Ut Bảy còn có bí quyết sáng tạo riêng theo cách: bằm thêm vài cọng rau mùi như ngò om, ngò gai, rồi trộn chút dầu cá, mùi thơm của mồi sẽ theo dòng nước chảy lan xa trong lòng kênh, kích thích khứu giác nhạy bén của loài lươn.

Đặc biệt, nhóm của Ut Bảy còn cho thêm chút tỏi ớt làm mồi có vị cay nhẹ. “Lươn chui vô ăn trúng vị cay cứ chép miệng lia lia tạo ra âm thanh “dùng dùng” dồn dập dưới nước, khiến những con lươn gần đó tưởng đâu đồng loại gọi nhau đến, cứ thế mà rù nhau chui vô tiếp”, thợ rừng Huỳnh Minh Trí tiếp lời.

Thời điểm thích hợp nhất để đặt trum bắt lươn của các nhóm thợ rừng từ tháng 6 đến tháng 12 Âm lịch hằng năm, thời gian mùa mưa dầm

(XEM TRANG 7)

Hưởng tới mục tiêu toàn bộ xã, phường không ma túy

TÂM THÔI

(XEM TRANG 7)

Công an kiểm tra ma túy trong công nhân tại một doanh nghiệp nhỏ ở xã Hợp Thành (Lào Cai).